

ส่วนที่ 2

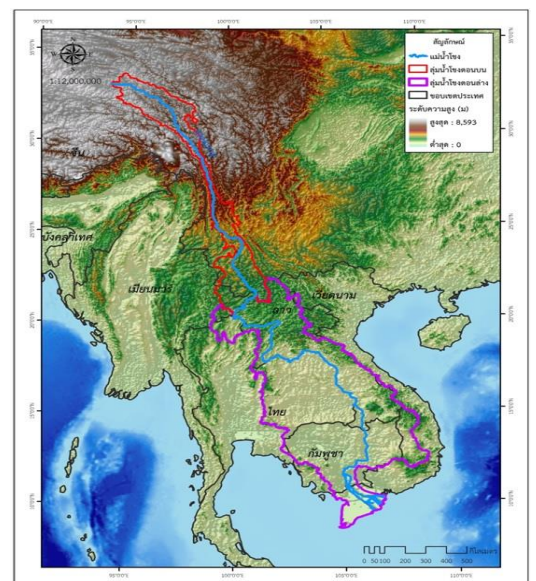
ข้อมูลทั่วไปและข้อมูลด้านการเกษตรที่สำคัญของจังหวัด

๑. สภาพภูมิประเทศแม่น้ำโขง

แม่น้ำโขงมีต้นกำเนิดมาจากการละลายของน้ำแข็งและหิมะบริเวณที่ราบสูงทิเบตในบริเวณตอนเหนือของประเทศทิเบตและบริเวณมณฑลชิงไห่ของประเทศจีน ซึ่งเป็นแหล่งกำเนิดของแม่น้ำที่สำคัญอีก ๒ สาย คือ แม่น้ำแยงซี และแม่น้ำสาละวิน แม่น้ำโขงช่วงที่ไหลผ่านประเทศจีนชาวจีนเรียกว่า “แม่น้ำหลานชางเจียง” (Lancang Jiang) ไหลผ่านภูเขาและที่ราบสูงในประเทศจีน ผ่านมณฑลยูนนานเข้าสู่สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ และประเทศไทย บริเวณ “สามเหลี่ยมทองคำ” ที่อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย ไหลเป็นเส้นแบ่งเขตระหว่างประเทศไทยกับ สปป.ลาว ผ่านจังหวัดเชียงราย เลย หนองคาย บึงกาฬ นครพนม มุกดาหาร อำนาจเจริญ และอุบลราชธานี เป็นระยะทาง ๑,๕๒๐ กิโลเมตร แล้วไหลเข้าสู่สปป.ลาว และกัมพูชา ก่อนไหลลงสู่ทะเลจีนใต้ที่ประเทศเวียดนาม รวมความยาวทั้งสิ้น ๔,๘๘๐ กิโลเมตร ครอบคลุมพื้นที่รับน้ำในลุ่มน้ำ ๗๙๕,๐๐๐ ตารางกิโลเมตร หรือ ๔๙๖.๘๗๕ ล้านไร่ ลุ่มแม่น้ำโขงสามารถแบ่งพื้นที่ออกเป็น ๒ ส่วน คือ ลุ่มน้ำโขงตอนบน (Upper Mekong Basin) และลุ่มน้ำโขงตอนล่าง (Lower Mekong Basin) โดยลุ่มน้ำโขงตอนบนเริ่มตั้งแต่ต้นกำเนิดของแม่น้ำโขงในประเทศทิเบต และประเทศจีน ส่วนลุ่มน้ำโขงตอนล่างเริ่มตั้งแต่มณฑลยูนนานในประเทศจีนไหลผ่านประเทศเมียนมาร์ ไทย สปป.ลาว กัมพูชา และเวียดนาม ก่อนลงสู่ทะเลจีนใต้

ลุ่มน้ำโขงตอนล่างเริ่มตั้งแต่มณฑลยูนนานในประเทศจีนไหลผ่านประเทศต่างๆ ได้แก่ เมียนมาร์ ไทย สปป.ลาว กัมพูชา และเวียดนาม ก่อนลงสู่ปากอ่าวทะเลจีนใต้ ครอบคลุมพื้นที่กว่า ๗๖ เพอร์เซ็นต์ของพื้นที่ลุ่มน้ำทั้งหมด ลักษณะของทางน้ำจะแผ่กว้าง ประกอบไปด้วยชายฝั่ง หาดทราย และจะพบเกาะแก่งเป็นจำนวนมาก ซึ่งลักษณะดังกล่าวพบเห็นได้บริเวณตั้งแต่ สปป.ลาว และช่วงกั้นระหว่างพรมแดนประเทศไทย และ สปป.ลาว ด้วยลักษณะของทางน้ำดังกล่าวทำให้เกิดเป็นแหล่งท่องเที่ยว เกิดเป็นศูนย์กลางของประเพณีและวัฒนธรรม กิจกรรมกีฬา หรือการละเล่น ของคนริมฝั่งแม่น้ำโขง สำหรับความลาดชันของทางน้ำไม่ชันมากเมื่อเทียบกับลุ่มน้ำโขงตอนบน

แม่น้ำโขงตอนล่างมีแม่น้ำสาขาใหญ่ที่สำคัญๆ ๒ สาขา ทางฝั่งขวาของแม่น้ำโขงคือแม่น้ำชี-มูล อยู่ทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย และทางฝั่งซ้ายของแม่น้ำโขงคือแม่น้ำเซซาน (Sesan) แม่น้ำเซเรย์ปุก (Srepok) และแม่น้ำเซกอง (Sekong) หรือแม่น้ำ ๓S ซึ่งไหลผ่าน ๓ ประเทศด้วยกัน คือ สปป.ลาว กัมพูชา และเวียดนาม แม่น้ำโขงเมื่อไหลเข้าสู่ประเทศกัมพูชาจะมีปริมาณน้ำประมาณ ๙๕ เพอร์เซ็นต์ของปริมาณน้ำทั้งหมดที่ไหลในแม่น้ำโขง ตั้งแต่ประเทศกัมพูชาลงมา นับว่าเป็นช่วงท้ายน้ำของแม่น้ำโขงก่อนไหลลงสู่ทะเลจีนใต้ภูมิประเทศและทางน้ำมีลักษณะเป็นพื้นที่ราบลุ่ม มีลักษณะเด่นของการเปลี่ยนแปลงของระดับน้ำ ขึ้น-ลง ที่พนมเปญ ซึ่งเป็นผลมาจากการไหลย้อนกลับของแม่น้ำโขงเข้าสู่ทะเลสาบโตนเลสาบ (Tonle Sap) ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงของระดับน้ำในแม่น้ำโขงทำให้ปริมาณสัตว์น้ำลดลงและตะกอนดินที่ไหลมาตามธรรมชาติพร้อมกับสายน้ำลดลงส่งผลให้พื้นที่ตามแนวชายฝั่งถูกกัดเซาะเร็วกว่าปกติ

๒. การแบ่งสภาพพื้นที่แม่น้ำโขง

เนื่องจากสภาพพื้นที่ลุ่มน้ำโขงตอนล่างประกอบด้วยแม่น้ำโขงและแม่น้ำสาขาของแม่น้ำโขงจำนวนมาก มีพื้นที่ทางน้ำไหลของแม่น้ำสาขาที่ใหญ่ การจัดการระบบแม่น้ำแบบผสมผสาน (Integrated Basin Flow Management Programme-IBFM) ได้แบ่งแม่น้ำโขงออกเป็น ๖ ช่วง (MRC ๒๐๐๙) โดยขึ้นอยู่กับปัจจัยลักษณะทางอุทกวิทยาและศาสตร์ ลักษณะการไหลของน้ำ ลักษณะภูมิประเทศของลุ่มน้ำ และการใช้ประโยชน์ที่ดิน

โดยแม่น้ำโขงช่วงที่ ๑ เริ่มตั้งแต่แม่น้ำแม่น้ำหลานชางเจียง หรือลุ่มน้ำโขงตอนบนในประเทศจีน ซึ่งต้นกำเนิดของแม่น้ำโขงมาจากการละลายของหิมะบนที่ราบสูงทิเบตเป็นส่วนใหญ่ แล้วไหลผ่านมณฑลยูนนานซึ่งเป็นบริเวณที่มีการวางแผนสร้างเขื่อนและอ่างเก็บน้ำจำนวนมากและอาจส่งผลกระทบต่อ การไหลของน้ำไปยังตอนล่างของแม่น้ำโขง

แม่น้ำโขงช่วงที่ ๒ จากเชียงแสนถึงเวียงจันทน์และหนองคาย ลักษณะภูมิประเทศจะเป็นภูเขาและป่าไม้ มีพื้นที่เพียงเล็กน้อยสำหรับการพัฒนาการเกษตรถาวร และไม่มีแผนด้านการพัฒนาทรัพยากรน้ำ มีการศึกษาความเป็นไปได้ของการสร้างไฟฟ้าพลังน้ำขนาดเล็กสำหรับความต้องการไฟฟ้าในระดับท้องถิ่น โครงการที่น่าสนใจคือโครงการแม่น้ำอุ้นตอนบน ซึ่งเป็นแม่น้ำสาขาที่ได้รับการพัฒนาเพื่อส่งออกพลังงานไฟฟ้าไปยังประเทศจีน

แม่น้ำโขงช่วงที่ ๓ จากเวียงจันทน์และหนองคายไปยังปากเซ เป็นช่วงที่เกิดการเปลี่ยนแปลงทางอุทกวิทยาของแม่น้ำโขง กล่าวคือแม่น้ำโขงช่วงที่ ๒ ส่งผลกระทบต่อแม่น้ำโขงช่วงที่ ๓ สาเหตุมาจากแม่น้ำสาขาสำคัญๆ ๖ สาย ทางฝั่งซ้ายของแม่น้ำโขงใน สปป.ลาว ได้แก่ แม่น้ำงึม แม่น้ำเทิน แม่น้ำหินบูน แม่น้ำเซบั้งไฟ แม่น้ำเซบางเฮียง และแม่น้ำเซโดน ส่วนทางฝั่งขวาของแม่น้ำโขงบริเวณประเทศไทยมี แม่น้ำสาขาสำคัญๆ ๒ แม่น้ำ ได้แก่ แม่น้ำมูลและแม่น้ำชี

แม่น้ำโขงช่วงที่ ๔ จากปากเซไปถึงกระแจะ (Kratie) ประเทศกัมพูชา ลักษณะทางอุทกวิทยาของแม่น้ำโขงในช่วงนี้ได้รับผลมาจากแม่น้ำสาขา ได้แก่ แม่น้ำเซกอง แม่น้ำเซซาน และแม่น้ำเซรย์ปกกว่า ๒๕ เปอร์เซ็นต์ ของปริมาณการไหลเฉลี่ยรายปีเมื่อวัดที่กระแจะ

แม่น้ำโขงช่วงที่ ๕ จากกระแจะไปยังพนมเปญ ประเทศกัมพูชา ซึ่งมีความซับซ้อนทางด้าน วิทยาศาสตร์บริเวณทะเลสาบโตนเลสาบและทะเลสาบใหญ่ประเทศกัมพูชา ปริมาณน้ำกว่า ๙๕ เปอร์เซ็นต์ ไหลมารวมกับแม่น้ำโขงทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอุทกวิทยาและเกิดการเปลี่ยนแปลงของระดับน้ำ

แม่น้ำโขงช่วงที่ ๖ จากกรุงพนมเปญไหลลงสู่ทะเลจีนใต้ ในช่วงนี้จะมีความซับซ้อนของการไหลของน้ำในแม่น้ำโขง ปรากฏการณ์น้ำขึ้น-น้ำลง มีอิทธิพลต่อการรุกรานของน้ำเค็มจากทะเลจีนใต้ โดยเฉลี่ย ๓๐-๕๐ เปอร์เซ็นต์ มักเกิดอุทกภัยอยู่บ่อยครั้งในช่วงฤดูฝนของทุกปี ส่งผลกระทบต่อระบบโครงสร้าง ถนน และเขื่อนป้องกันตลิ่ง

การประกอบอาชีพของประชากรในพื้นที่ โดยส่วนใหญ่จะมีอาชีพทำการประมงและการเกษตร เป็นวิถีชีวิตหลัก บริเวณที่ราบน้ำท่วมถึงและบริเวณปากแม่น้ำเป็นพื้นที่ปลูกข้าว ทำการประมงน้ำจืดเพื่อเลี้ยงชีพ และปลูกผลไม้ นอกจากนี้ยังมีการประกอบอาชีพธุรกิจท่องเที่ยวโดยอาศัยแม่น้ำโขงเป็นจุดดึงดูดนักท่องเที่ยว การใช้ชีวิตของชาวบ้าน และธุรกิจเรือท่องเที่ยว

๓. สภาพภูมิประเทศของแม่น้ำโขงในประเทศไทย

พื้นที่ลุ่มน้ำโขงที่อยู่ในประเทศไทยประมาณ ๑๗๘,๐๘๐ ตร.กม. ประกอบด้วยลุ่มน้ำกก ลุ่มน้ำโขงตอนกลาง ลุ่มน้ำโขง (เหนือ) ลุ่มน้ำโขง(ตะวันออกเฉียงเหนือ) ลุ่มน้ำมูล และลุ่มน้ำชีพื้นที่ดังกล่าวครอบคลุมพื้นที่ส่วนใหญ่ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย

๓.๑ แม่น้ำโขงในภาคเหนือไหลจากประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวเข้าสู่พรมแดนไทยลาวที่ตำบลเวียง อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงรายไหลเรื่อยไปจนถึงตำบลม่วงยาย อำเภอเวียงแก่นจังหวัดเชียงราย ก่อนไหลวกเข้าสู่ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวอีกครั้ง สภาพภูมิประเทศของลุ่มน้ำโขง (ภาคเหนือ) มีพื้นที่ ๑๐,๑๘๓ ตร.กม. พื้นที่ลุ่มน้ำส่วนใหญ่ครอบคลุมพื้นที่จังหวัดเชียงรายและพะเยา ลุ่มน้ำโขง (เหนือ) มีอาณาเขตติดต่อกับ ทิศเหนือติดกับสาธารณรัฐแห่งสหภาพพม่า และสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ทิศใต้ติดกับลุ่มน้ำยม ทิศตะวันออกติดกับสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว และทิศตะวันตกติดกับ ลุ่มน้ำแม่กก สภาพภูมิประเทศโดยทั่วไปของลุ่มน้ำโขง (เหนือ) ล้อมรอบไปด้วยเทือกเขา มีระดับความสูงระหว่าง ๓๐๐-๑,๕๕๐ ม.รทก. เทือกเขาที่สำคัญ ได้แก่ เทือกเขาดอยภูลังกา ดอยสันปันน้ำ ดอยแม่สุก ดอยขุนแม่ต้าและดอยขุนแม่ต๋อม เป็นต้น

๓.๒ ส่วนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือแม่น้ำโขงไหลจากประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวเข้าสู่พรมแดนไทยลาวที่ตำบลปากตม อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลยไหลเรื่อยไปจนถึงตำบลโขงเจียม อำเภอโขงเจียมจังหวัดอุบลราชธานีโดยมีพื้นที่ลุ่มน้ำทั้งหมดรวมประมาณ ๔๖,๙๓๒ ตร.กม. ครอบคลุมพื้นที่จังหวัดเลยหนองคายอุดรธานีหนองบัวลำภูสกลนครนครพนมมุกดาหารอำนาจเจริญและจังหวัดอุบลราชธานี สภาพภูมิประเทศของลุ่มน้ำโขง (ตะวันออกเฉียงเหนือ) มีอาณาเขตติดกับประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวทางทิศเหนือ ทิศใต้ติดกับลุ่มน้ำป่าสัก ลุ่มน้ำชี และลุ่มน้ำมูล ทิศตะวันออกติดกับประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว และทิศตะวันตกติดกับลุ่มน้ำน่านโดยทั่วไปจัดเป็นพื้นที่ราบสูง มีระดับอยู่เหนือระดับน้ำทะเลปานกลางระหว่าง ๑๐๐-๒๐๐ ม.รทก. มีเทือกเขาทางด้านทิศใต้และทิศตะวันตกของลุ่มน้ำ เทือกเขาที่สำคัญ คือ เทือกเขาเพชรบูรณ์ เทือกเขาดงพญาเย็น เทือกเขาภูพาน และเทือกเขาพนมดงรัก ทำให้พื้นที่ของลุ่มน้ำด้านทิศตะวันตกและทิศใต้มีแนวเขาเป็นตัวแบ่งเขต สภาพภูมิประเทศมีความลาดเทจากด้านทิศใต้ไปทางทิศเหนือ และเป็นแหล่งกำเนิดของแม่น้ำที่สำคัญหลายสาย ได้แก่ แม่น้ำเลย แม่น้ำโขง แม่น้ำสวय ห้วยหลวง แม่น้ำสงคราม และห้วยน้ำก่ำ (กรมทรัพยากรน้ำ, ๒๕๔๗) สำหรับพื้นที่ครอบคลุมของลุ่มน้ำโขงในพื้นที่ฝั่งขวาของแม่น้ำโขงในประเทศไทยจำแนกตามขอบเขตตำบลที่อยู่ในรัศมี ๑๕ กิโลเมตรจากแม่น้ำโขง

สำหรับประเทศไทยสภาพทั่วไปของพื้นที่ลุ่มน้ำโขง (ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ) ลุ่มน้ำสาขาแต่ละลุ่มน้ำ ทั้ง ๘ จังหวัด มีลุ่มน้ำสาขา ๒๙ ลุ่มน้ำ ครอบคลุมพื้นที่ ๘ จังหวัด คือ จังหวัดอุดรธานี จังหวัดหนองคาย จังหวัดหนองบัวลำภู จังหวัดเลย จังหวัดสกลนคร จังหวัดนครพนม จังหวัดมุกดาหาร จังหวัดอำนาจเจริญ พื้นที่ลุ่มน้ำโขง (ตะวันออกเฉียงเหนือ) ทั้งหมดรวมประมาณ ๔๖,๙๓๒ ตารางกิโลเมตร แบ่งออกเป็น ๒๙ ลุ่มน้ำสาขา ๕ กลุ่มลุ่มน้ำ ครอบคลุมพื้นที่ ๙ จังหวัด ได้แก่ เลย หนองคาย อุดรธานี หนองบัวลำภู สกลนคร นครพนม มุกดาหาร อำนาจเจริญและอุบลราชธานี ๘๒ อำเภอ ๖๑๘ ตำบล ๕,๖๐๘ หมู่บ้าน พื้นที่ลุ่มน้ำสาขา ขอบเขตลุ่มน้ำและการจัดกลุ่มลุ่มน้ำสามารถแสดงลักษณะเฉพาะของลุ่มน้ำโขง (ตะวันออกเฉียงเหนือ) คือ ทุกลำน้ำในแต่ละลุ่มน้ำสาขาจะไหลลง แม่น้ำโขง ซึ่งเป็นทางน้ำธรรมชาติระหว่างประเทศ ลำน้ำส่วนใหญ่ในลุ่มน้ำโขงจะมีความยาวของลำน้ำน้อยกว่า ๕๐ กิโลเมตร และมีความลาดชันของลำน้ำมาก จึงมีการกัดเซาะสูง หากมีฝนตกหนักจะเกิดน้ำป่าไหลหลากรุนแรง พื้นที่การเกษตรจะอยู่บริเวณสองฝั่งของลำน้ำ พื้นที่อาศัยจะอยู่บริเวณตอนกลางและท้ายของลำน้ำ

๓) สภาพพื้นที่

จังหวัดมุกดาหารมีพื้นที่ตั้งอยู่ทางตอนใต้ของแอ่งสกลนคร (Sakon Nakon Basin) ซึ่งมีลักษณะภูมิบริเวณชายแดนด้านตะวันออกของจังหวัดมีแม่น้ำโขงไหลผ่าน ซึ่งเป็นเขตแดนระหว่างประเทศไทยกับประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว และมีพื้นที่อยู่สูงกว่าระดับน้ำทะเลปานกลางประมาณ ๒๘๙ เมตร

๔) ลักษณะดิน

ตารางลักษณะทรัพยากรดิน

อำเภอ	กลุ่มชุดดินผสม	ดินในพื้นที่ตอนในเขตดินแห้ง	ดินในพื้นที่ราบลุ่ม	ดินในพื้นที่ลาดชันสูง	พื้นที่เบ็ดเตล็ด	รวมทั้งหมด
อ.คำชะอี	๘๔,๓๑๕	๑๙๕,๔๓๐	๒๗,๑๒๖	๑๒๑,๖๒๘	๓,๖๒๐	๔๓๒,๑๑๙
อ.ดงหลวง	๘๔,๖๒๔	๒๔๒,๘๔๒	๒๐,๑๓๐	๑๙๘,๔๔๑	๑๖,๒๖๖	๕๖๒,๓๐๒
อ.ดอนตาล	๑๓,๗๐๖	๒๓๖,๖๗๒	๒๙,๓๒๐	๒๗,๖๒๘	๓,๗๙๙	๓๑๑,๑๒๔
อ.นิคมคำสร้อย	๑๓,๓๐๙	๑๗๙,๗๔๐	๒๖,๕๓๕	๒๖,๐๗๔	๓,๖๕๑	๒๔๙,๓๐๘
อ.เมืองมุกดาหาร	๘๕,๔๑๗	๔๘๔,๙๕๘	๗๔,๒๕๒	๙๘,๘๑๒	๑๐,๕๖๙	๗๕๔,๐๐๘
อ.หว้านใหญ่		๕๔,๒๗๕	๖,๗๕๖		๖,๖๖๓	๖๗,๖๙๓
อ.หนองสูง	๔๓,๔๗๓	๘๙,๕๕๐	๑๑,๒๒๔	๒๙,๑๔๖	๘,๘๑๕	๑๘๒,๒๐๘
รวมทั้งหมด	๓๒๔,๘๔๓	๑,๔๘๓,๔๖๗	๑๙๕,๓๔๒	๕๐๑,๗๒๘	๕๓,๓๘๓	๒,๕๕๘,๗๖๒

ที่มา : สถานีพัฒนาที่ดินมุกดาหาร

๔.๑.๒ ลักษณะภูมิอากาศ

๑) ฤดูกาล สภาพภูมิอากาศจังหวัดมุกดาหารแบ่งออกได้ ๓ ฤดูกาล ดังนี้

ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่กลางเดือนกุมภาพันธ์ - กลางเดือนพฤษภาคม จะมีมวลอากาศเย็นหรือบริเวณความกดอากาศสูงแผ่ลงมาปะทะกับมวลอากาศร้อน ซึ่งจะทำให้บริเวณดังกล่าวเกิดพายุฝนฟ้าคะนองลมกระโชกแรงเกิดขึ้นได้ หรือเรียกอีกอย่างว่า พายุฤดูร้อน ซึ่งจะสร้างความเสียหายเกิดขึ้นในบริเวณที่พายุเคลื่อนผ่านอยู่ในบริเวณแคบๆ

ฤดูฝน เริ่มตั้งแต่กลางเดือนพฤษภาคม - กลางเดือนตุลาคม จะเกิดฝนทิ้งช่วงประมาณปลายเดือนมิถุนายน - ต้นเดือนกรกฎาคม ปริมาณฝนที่ได้เกิดจากลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้พัดเอาความชื้นเข้ามาและปริมาณฝนที่เกิดจากร่องฝนหรือร่องความกดอากาศต่ำ พาดผ่านในแนวตะวันออก-ตก ทำให้เกิดพายุฝนฟ้าคะนองเป็นบริเวณกว้าง ปริมาณฝนมากที่สุด เกิดจากพายุหมุนเขตร้อนจากทะเลจีนตอนใต้เคลื่อนเข้ามาปีหนึ่งประมาณ ๒-๓ ลูก ทำให้เกิดฝนตกเป็นบริเวณกว้าง

ฤดูหนาว เริ่มตั้งแต่กลางเดือนตุลาคม - กลางเดือนกุมภาพันธ์ จะมีมวลอากาศเย็นหรือบริเวณความกดอากาศสูงจากประเทศจีน แผ่ลงมาปกคลุมบริเวณดังกล่าวทำให้อากาศหนาวเย็นและแห้ง

๒) ปริมาณน้ำฝน ระหว่างปี ๒๕๖๓ มีจำนวนฝนตก ๑๐๕ วัน ปริมาณฝนตกวัดได้ ๑,๑๖๖ มิลลิเมตร

ตารางปริมาณน้ำฝน ปี ๒๕๕๙ - ๒๕๖๓

ปี พ.ศ.	ปริมาณน้ำฝน (มิลลิเมตร)	จำนวนวันที่ฝนตก (วัน)
๒๕๕๙	๑,๓๐๘.๗๐	๑๑๔
๒๕๖๐	๒,๐๕๖.๘๐	๑๓๒
๒๕๖๑	๑,๙๕๓.๒๐	๑๒๐
๒๕๖๒	๑,๕๘๗.๐๐	๙๐
๒๕๖๓	๑,๑๖๖.๐๐	๑๐๕

ที่มา : สถานีอุตุนิยมวิทยามุกดาหาร

๓) อุณหภูมิและความชื้นสัมพัทธ์

อุณหภูมิ ในปี ๒๕๖๓ จังหวัดมุกดาหารมีอุณหภูมิสูงสุด ๔๒.๔ องศาเซลเซียส และมีอุณหภูมิต่ำสุด ๑๓.๒ องศาเซลเซียส

ความชื้นสัมพัทธ์ ในพื้นที่จังหวัดมุกดาหาร ปี ๒๕๖๓ มีความชื้นสัมพัทธ์สูงสุด ร้อยละ ๑๐๐ ความชื้นสัมพัทธ์ต่ำสุด ร้อยละ ๒๕

ตารางอุณหภูมิและความชื้นสัมพัทธ์สูงสุด - ต่ำสุด ปี ๒๕๕๙ - ๒๕๖๓

ปี พ.ศ.	อุณหภูมิ (°C)			ความชื้นสัมพัทธ์ (%)		
	สูงสุด	ต่ำสุด	เฉลี่ยทั้งปี	สูงสุด	ต่ำสุด	เฉลี่ยทั้งปี
๒๕๕๙	๔๒.๓	๑๐.๕	๒๘.๑๙	๙๙	๒๑	๖๗.๕๔
๒๕๖๐	๓๙.๕	๑๑.๖	๒๗.๖๔	๙๙	๒๗	๖๘.๗๕
๒๕๖๑	๓๙.๖	๑๑.๕	๒๗.๒๘	๙๙	๓๔	๖๙.๒๙
๒๕๖๒	๔๑.๖	๑๒.๒	๒๗.๙๔	๑๐๐	๒๑	๗๐.๔๙
๒๕๖๓	๔๒.๔	๑๓.๒	๒๗.๕๔	๑๐๐	๒๕	๗๑.๙๗

ที่มา : สถานีอุตุนิยมวิทยามุกดาหาร

๔.๑.๓ แหล่งน้ำที่สำคัญของจังหวัด

๑) แหล่งน้ำธรรมชาติ

จังหวัดมุกดาหาร มีแม่น้ำโขงเป็นแม่น้ำสายหลัก ไหลผ่านพื้นที่ ๓ อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองมุกดาหาร อำเภอนิคมพัฒนา และอำเภอดอนตาล มีลำน้ำสาขาไหลผ่านในพื้นที่อำเภอต่างๆ ได้แก่ ห้วยมุก ห้วยบางทราย ห้วยบังอี่ ห้วยชะโนด ที่ใช้เป็นแหล่งน้ำดิบเพื่อการผลิตประปา การเกษตรกรรม และใช้ประโยชน์ด้านเศรษฐกิจอื่นๆ เช่น การคมนาคม การขนถ่ายสินค้า การประกอบกิจการอุตสาหกรรม การประมง การท่องเที่ยว เป็นต้น

ตารางแสดงแม่น้ำ/ลุ่มน้ำจังหวัดมุกดาหาร

แม่น้ำ/ลุ่มน้ำ	ปริมาณน้ำเฉลี่ย/ปี (ล้าน ลบ.ม.)
แม่น้ำโขง	๒,๕๐๖.๖
ลุ่มน้ำห้วยชะโนด	๑๒๓.๙๕
ลุ่มน้ำห้วยบางทราย	๕๓๗.๔๓
ลุ่มน้ำห้วยมุก	๒๓๒.๑๓
ลุ่มน้ำห้วยบังอี่	๕๗๘.๐๒
ลุ่มน้ำห้วยเชิงชาญ	๗๐.๓๕

ที่มา : โครงการชลประทานมุกดาหาร

๒) ทรัพยากรน้ำบาดาล

ตารางแสดงทรัพยากรน้ำบาดาล ปี ๒๕๕๙ - ๒๕๖๓

ประเภท	๒๕๕๙	๒๕๖๐	๒๕๖๑	๒๕๖๒	๒๕๖๓
อุปโภคหรือบริโภค	๒๓๓	๒๙๐	๓๕๒	๔๖๑	๕๘๘
ธุรกิจ	๑๔๓	๑๔๙	๑๖๓	๒๑๕	๒๒๘
เกษตรกรรม	๙	๒๘	๓๗	๖๑	๒๖๙

ที่มา : สำนักควบคุมกิจการน้ำบาดาล กรมทรัพยากรน้ำบาดาล ข้อมูล : ณ วันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๖๔

๔.๑.๔ ทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญ

๑) พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ

ตารางแสดงพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ

ที่	ชื่อป่าสงวนแห่งชาติ	ท้องที่อำเภอ	กฎกระทรวงฉบับที่	เนื้อที่ (ไร่)
๑	ป่าดงบังอี่แปลงที่ ๑	เมือง,นิคมคำสร้อย,คำชะอี,หนองสูง	๕๕๙ (พ.ศ.๒๕๑๖)	๒๕๓,๘๘๗
๒	ป่าดงบังอี่แปลงที่ ๒	เมือง,นิคมคำสร้อย,คอนตาล	๕๐๓ (พ.ศ.๒๕๑๕)	๑๓๕,๙๓๗
๓	ป่าดงบังอี่แปลงที่ ๓	เมือง,นิคมคำสร้อย,คอนตาล	๔๙๑ (พ.ศ.๒๕๑๕)	๒๐๒,๔๐๐
๔	ป่าดงบังอี่แปลงที่ ๔	คอนตาล	๕๔๒ (พ.ศ.๒๕๑๖)	๑๗,๘๗๕
๕	ป่าดงบังอี่แปลงที่ ๕	หนองสูง	๑,๐๑๕ (พ.ศ.๒๕๒๖)	๑๙,๗๘๗
๖	ป่าดงบังอี่แปลงที่ ๖	หนองสูง	๑,๒๓๐ (พ.ศ.๒๕๓๓)	๑๙,๐๖๓
๗	ป่าดงบังอี่แปลงที่ ๗	หนองสูง	๑,๑๖๓ (พ.ศ.๒๕๓๙)	๖,๗๖๖
๘	ป่าดงหมู	เมือง, ห้วยใหญ่	๑,๐๓๕ (พ.ศ.๒๕๒๗)	๑๓๒,๕๐๖
๙	ป่าดงหมู แปลงที่ ๑	ดงหลวง	๑,๑๒๐ (พ.ศ.๒๕๒๘)	๗,๕๐๐
๑๐	ป่าดงหมู แปลงที่ ๒	เมือง , ดงหลวง	๑,๑๘๖ (พ.ศ.๒๕๒๙)	๔๐,๕๙๔
๑๑	ป่าดงหมู แปลงที่ ๓	ดงหลวง	๑,๑๐๒ (พ.ศ.๒๕๒๘)	๖๒,๘๙๑
๑๒	ป่าดงภูสีฐาน	เมือง,คำชะอี,หนองสูง	๘๕๗ (พ.ศ.๒๕๒๒)	๔๐๗,๕๑๘
๑๓	ป่าดงภูพาน	ดงหลวง	๑,๑๒๗ (พ.ศ.๒๕๒๘)	๓๗๗,๔๓๘
รวม				๑,๖๘๔,๑๖๒

๒) พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติที่กรมป่าไม้มอบ ส.ป.ก.

ตารางแสดงพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติที่กรมป่าไม้มอบ ส.ป.ก.

ที่	ชื่อป่าสงวนแห่งชาติ	มอบให้ ส.ป.ก.
๑	ป่าดงบังอีแปลงที่ ๑	๑๐๙,๐๕๕
๒	ป่าดงบังอีแปลงที่ ๒	๔๓,๑๘๓
๓	ป่าดงบังอีแปลงที่ ๓	๗๔,๖๙๘
๔	ป่าดงบังอีแปลงที่ ๔	๑,๓๘๗
๕	ป่าดงบังอีแปลงที่ ๕	๖,๔๕๐
๖	ป่าดงบังอีแปลงที่ ๖	-
๗	ป่าดงบังอีแปลงที่ ๗	๗๐๐
๘	ป่าดงหมู	๓๕,๕๓๐
๙	ป่าดงหมู แปลงที่ ๑	๔,๒๗๔.๗๕
๑๐	ป่าดงหมู แปลงที่ ๒	๑๑,๓๙๔
๑๑	ป่าดงหมู แปลงที่ ๓	๑๒,๒๓๗
๑๒	ป่าดงภูสีฐาน	๓๔,๓๑๒.๕๐
๑๓	ป่าดงภูพาน	๔๗,๑๕๐
รวม		๓๘๐,๓๗๑.๒๕

๓) พื้นอุทยานแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ เขตห้ามล่าสัตว์ป่า และวนอุทยาน

ตารางแสดงพื้นอุทยานแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ เขตห้ามล่าสัตว์ป่า และวนอุทยาน

ที่	ชื่อ	ท้องที่อำเภอ	ประกาศเป็น พื้นที่ป่าอนุรักษ์ (พ.ศ.)	เนื้อที่ (ไร่)
๑	อุทยานแห่งชาติภูผาเทิบ	เมืองมุกดาหาร , ดอนตาล	พ.ศ.๒๕๓๑	๓๐,๓๑๒.๕๐ ไร่
๒	อุทยานแห่งชาติภูสระดอกบัว	เมือง ,นิคมคำสร้อย , ดอนตาล ,	พ.ศ.๒๕๓๕	๕๘,๗๕๐ ไร่
๓	อุทยานแห่งชาติภูผาผล	ดงหลวง , คำชะอี	พ.ศ.๒๕๓๑	๓๐๑,๙๖๘.๗๕ ไร่
๔	เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูสีฐาน	ดงหลวง , คำชะอี ,หนองสูง	พ.ศ.๒๕๓๓	๑๖๖,๒๗๕ ไร่
๕	เขตห้ามล่าสัตว์ป่าถ้ำน้ำทิพย์	คำชะอี , หนองสูง ,เมือง , นิคมคำ	พ.ศ.๒๕๓๑	๙๘,๗๕๐ ไร่
๖	วนอุทยานดงบังอี	นิคมคำสร้อย	พ.ศ.๒๕๔๘	๒,๓๔๓.๑๓ ไร่
๗	สวนรุกขชาติดงบังอี	นิคมคำสร้อย	-	๔๔๐ ไร่
รวม				๖๕๘,๘๓๙.๓๘

๔) พื้นที่ป่าไม้

ตารางแสดงพื้นที่ป่าไม้

พื้นที่ป่าไม้	ปี พ.ศ. (พื้นที่ :ไร่)		
	๒๕๕๙ - ๒๕๖๐	๒๕๖๐-๒๕๖๑	๒๕๖๑-๒๕๖๒
พื้นที่ป่าไม้ของจังหวัด(ไร่)	๘๕๔,๕๙๘,๕๔	๘๕๐,๒๐๗.๕๖	๘๕๑,๐๕๖.๐๔
ร้อยละพื้นที่ป่า (%)	๓๓.๑๔	๓๒.๙๗	๓๓.๐๐

ที่มา : รายงานฉบับสมบูรณ์โครงการจัดทำข้อมูลพื้นที่ป่าไม้ พ.ศ.๒๕๖๑-๒๕๖๒ กรมป่าไม้ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๔.๒ ข้อมูลด้านการปกครองของจังหวัด

๔.๒.๑ การแบ่งเขตการปกครอง

จังหวัดมุกดาหารแบ่งเขตการปกครองเป็น ๗ อำเภอ ๕๒ ตำบล ๕๒๖ หมู่บ้าน องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) ๑ แห่ง เทศบาลเมือง ๑ แห่ง เทศบาลตำบล ๒๔ แห่ง และองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ๒๙ แห่ง แยกตามรายอำเภอได้ ดังนี้

ตารางแสดงพื้นที่และการแบ่งเขตการปกครองของจังหวัด

อำเภอ	พื้นที่ (ตร.กม.)	ตำบล	หมู่บ้าน	อบจ.	เทศบาลเมือง	เทศบาลตำบล	อบต.	ระยะทาง (กม.)
เมืองมุกดาหาร	๑,๒๓๕.๐๗๗	๑๒	๑๔๙	๑	๑	๑๐	๒	๐
นิคมคำสร้อย	๓๗๗.๑๖	๗	๗๙	-	-	๒	๖	๒๘
ดอนตาล	๕๑๐.๙๒	๗	๖๓	-	-	๓	๕	๓๓
ดงหลวง	๑,๐๗๖.๑๖	๖	๖๐	-	-	๓	๓	๕๕
คำชะอี	๖๔๕.๖๙	๙	๘๘	-	-	๑	๙	๓๕
หว้านใหญ่	๘๔.๔๘	๕	๔๓	-	-	๒	๒	๓๕
หนองสูง	๔๑๐.๓๕	๖	๔๔	-	-	๓	๒	๕๐
รวม	๔,๓๓๙.๘๓	๕๒	๕๒๖	๑	๑	๒๔	๒๙	

ที่มา : ที่ทำการปกครองจังหวัดมุกดาหาร / สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดมุกดาหาร

๔.๒.๒ ข้อมูลประชากรและครัวเรือน

ข้อมูลล่าสุดตามประกาศสำนักทะเบียนกลาง ตามหลักฐานทะเบียนราษฎร ณ วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๓ พบว่าจังหวัดมุกดาหารมีครัวเรือนทั้งสิ้น ๑๑๗,๗๔๑ ครัวเรือน และมีประชากรทั้งสิ้น ๓๕๐,๙๑๑ คน แยกเป็นเพศชาย ๑๗๕,๓๖๗ คน เพศหญิง ๑๗๕,๕๔๔ คน

ตารางแสดงจำนวนประชากรและครัวเรือนของจังหวัดมุกดาหาร

อำเภอ	จำนวนประชากร (คน)			จำนวนครัวเรือน (หลัง)
	ชาย	หญิง	รวม	
เมืองมุกดาหาร	๖๘,๐๐๔	๖๘,๓๐๙	๑๓๖,๓๑๓	๕๐,๐๙๕
นิคมคำสร้อย	๒๑,๘๒๐	๒๑,๘๔๘	๔๓,๖๖๘	๑๓,๓๗๗
ดอนตาล	๒๒,๑๙๒	๒๒,๒๓๖	๔๔,๔๒๘	๑๓,๓๘๘
หว้านใหญ่	๙,๙๐๓	๙,๘๕๖	๑๙,๗๕๙	๑๒,๑๐๒
คำชะอี	๒๓,๔๗๖	๒๓,๕๔๔	๔๗,๐๒๐	๑๕,๔๗๖
ดงหลวง	๑๙,๖๐๓	๑๙,๓๒๗	๓๘,๙๓๐	๖,๑๖๖
หนองสูง	๑๐,๓๖๙	๑๐,๔๒๔	๒๐,๗๙๓	๗,๑๓๗
รวม	๑๗๕,๓๖๗	๑๗๕,๕๔๔	๓๕๐,๙๑๑	๑๑๗,๗๔๑

ที่มา : สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง

๔.๒.๓ ข้อมูลด้านการกักกันของจังหวัด

๑) ด้านศุลกากร ที่ตั้ง ด้านศุลกากรมุกดาหาร ต.บางทรายใหญ่ อ.เมืองมุกดาหาร จ.มุกดาหาร ๔๙๐๐๐ ประกอบด้วยจุดผ่านแดน มีดังนี้

๑.๑) จุดผ่านแดนถาวร มีจำนวน ๒ จุด คือ

- ท่าข้ามท่าเทียบเรือเทศบาลเมืองมุกดาหารกับเมืองโกสอนพมวิหานซึ่งกระทรวง มหาดไทยได้ประกาศเปิดอย่างเป็นทางการเมื่อวันที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๕๙

- สะพานมิตรภาพไทย – ลาว แห่งที่ ๒ มุกดาหาร-สะหวันนะเขต

๑.๒) ด้านประเพณี มีตลาดในหมู่บ้านชายแดน ๘ แห่ง ได้แก่

- อ.หว้านใหญ่ ๔ แห่ง ได้แก่ ๑) บ้านสองคอน ๒) บ้านหว้านใหญ่ ๓) บ้านชะโนด และ ๔) บ้านบางทรายน้อย

- อ.เมืองมุกดาหาร ๓ แห่ง ได้แก่ ๑) บ้านสัมป่อย ๒) บ้านบางทรายใหญ่ และ ๓) บ้านนาสีนวน

- อ.ดอนตาล ๑ แห่ง ได้แก่ บ้านดอนตาล

๑.๓) ช่องทางธรรมชาติ (ท่าเรือหมู่บ้าน) ๒๔ แห่ง ได้แก่

- อ.หว้านใหญ่ ๕ แห่ง ได้แก่ ๑) ท่าแก่งกะเบา ๒) ท่าบ้านสองคอน ๓) ท่าบ้านหว้านใหญ่ ๔) ท่าบ้านพาลูกา และ ๕) ท่าบ้านดาวเรือง

- อ.เมืองมุกดาหาร ๑๑ แห่ง ได้แก่ ๑) ท่าบ้านบางทรายใหญ่ ๒) ท่าบ้านสงเปือย ๓) ท่าบ้านนาโปใหญ่ ๔) ท่าบ้านโปน้อย ๕) ท่าศรีมงคล ๖) ท่าบ้านบุงอุทัย ๗) ท่าบ้านสัมป่อย ๘) ท่าบ้านเหล้าล่อม – โนนศรี ๙) ท่าบ้านคอนสาย ๑๐) ท่าบ้านนาแล และ ๑๑) ท่าบ้านท่าไค้

- อ.ดอนตาล จำนวน ๘ แห่ง ได้แก่ ๑) ท่าบ้านหนองหล่ม ๒) ท่าบ้านโพธิ์ไทร ๓) ท่าบ้านโคก ๔) ท่าบ้านนาโพธิ์ ๕) ท่าบ้านนาตาล ๖) ท่าบ้านเวินชัย ๗) ท่าวัดดอนตาล และ ๘) ท่าบ้านนาห้วยกอก

๒) **ด้านตรวจพืช** ที่ตั้ง ด้านตรวจพืชผักอาหาร สะพานมิตรไทย-ลาว แห่งที่ ๒ ถนนชยางกูร ต.บางทรายใหญ่ อ.เมืองมุกดาหาร จ.มุกดาหาร ๔๙๐๐๐

๓) **ตรวจประมง** ที่ตั้ง ด้านตรวจประมงมุกดาหาร เลขที่ ๑๕๑ หมู่ ๗ ต.บางทรายใหญ่ อ.เมืองมุกดาหาร จ.มุกดาหาร ๔๙๐๐๐

๔) **กักกันสัตว์** ที่ตั้ง ด้านกักกันสัตว์มุกดาหาร เลขที่ ๑๔๖ ม. ๑ ต.คำอาฮวน อ.เมืองมุกดาหาร จ.มุกดาหาร

๔.๓ ข้อมูลด้านเศรษฐกิจของจังหวัด

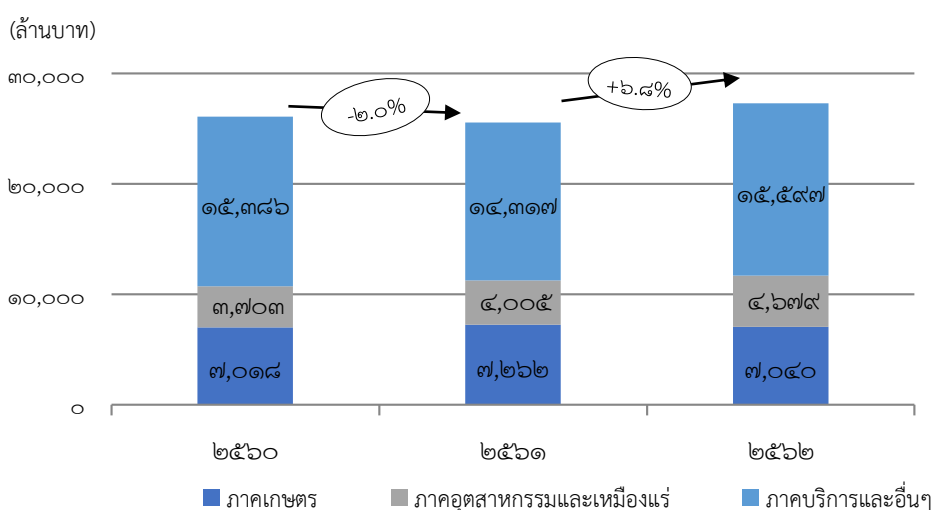
๔.๓.๑ ผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดมุกดาหาร (GPP) ๑๖ สาขา

เศรษฐกิจจังหวัดมุกดาหารพิจารณาจากผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดมุกดาหารในปี ๒๕๖๒ มีมูลค่าเพิ่มเท่ากับ ๒๗,๓๑๕.๙๒ ล้านบาท ปรับตัวเพิ่มขึ้นจาก ๒๕,๕๘๓.๕๐ ล้านบาท ในปีที่ผ่านมา ส่งผลให้เศรษฐกิจจังหวัดมุกดาหารขยายตัวร้อยละ ๕.๗๙ เมื่อเทียบกับการชะลอตัวร้อยละ ๑.๕๕ ในปีที่ผ่านมา (ขยายตัวเป็นอันดับ ๖ ของประเทศ อันดับ ๑ ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ) เป็นผลมาจากการขยายตัวของการผลิตภาคนอกเกษตร เป็นสำคัญ

ภาคเกษตรมีมูลค่า ๗,๐๔๐.๒๗ ล้านบาท ลดลงจากมูลค่า ๗,๒๖๑.๖๖ ล้านบาท เมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา ซึ่งหดตัวร้อยละ ๑.๘๖ สาเหตุจากได้รับผลกระทบจากอุทกภัย “พายุนิโคล” ทำให้มีน้ำท่วมขังพื้นที่การเกษตรเป็นวงกว้างและคาดว่าปริมาณผลผลิตสินค้าเกษตรที่สำคัญจะลดลงจากปีก่อน แต่ในส่วนของราคาสินค้าเกษตรสำคัญคาดว่าจะเพิ่มขึ้นจากปีก่อน เนื่องจากพื้นที่การเกษตรได้รับความเสียหายในหลายๆจังหวัด ส่งผลให้ปริมาณผลผลิตออกสู่ตลาดลดลง ราคาสินค้าเกษตรมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น

ภาคนอกเกษตรมีมูลค่า ๒๐,๒๗๕.๖๕ ล้านบาท เพิ่มขึ้นจาก ๑๘,๓๒๑.๘๔ ล้านบาท เมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมาหรือขยายตัวร้อยละ ๘.๘๒ เป็นผลมาจากการขยายตัวของสาขาการขนส่ง ขยายปลีกฯ สาขาขนส่ง สาขาข้อมูลข่าวสารสาขาการไฟฟ้า ก๊าซ ไอน้ำฯ สาขาศิลปะ ความบันเทิงฯ เป็นสำคัญ สำหรับด้านการผลิตชะลอตัวลง

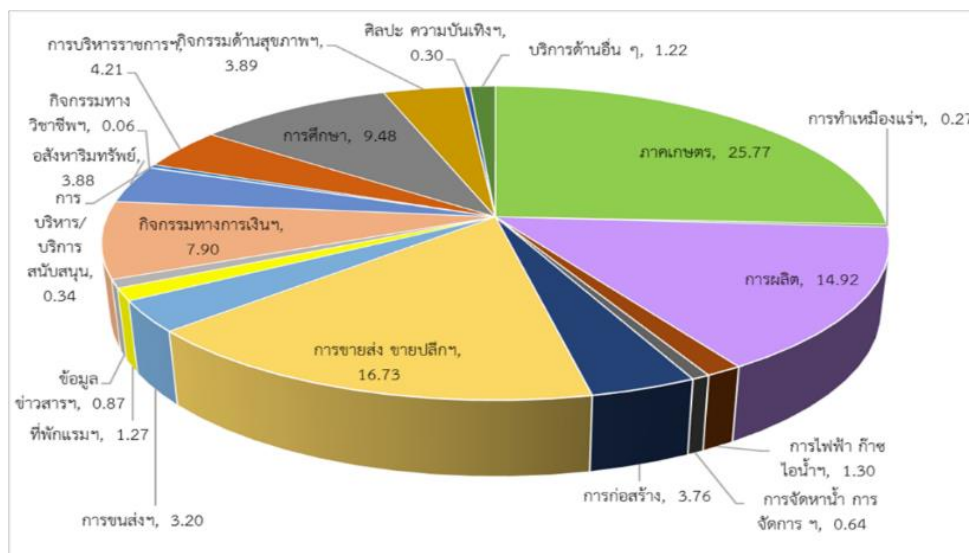
แผนภาพแสดงมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดมุกดาหาร ณ ราคาประจำปี แยกตามประเภทอุตสาหกรรม

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

โครงสร้างผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดมุกดาหาร ปี ๒๕๖๒ ประกอบด้วย กิจกรรมเกษตรกรรม คิดเป็นร้อยละ ๒๕.๗๗ รองลงมาเป็นกิจกรรมการขนส่งขายปลีก คิดเป็นร้อยละ ๑๖.๗๓ และการผลิต คิดเป็นร้อยละ ๑๔.๙๒ ตามลำดับ

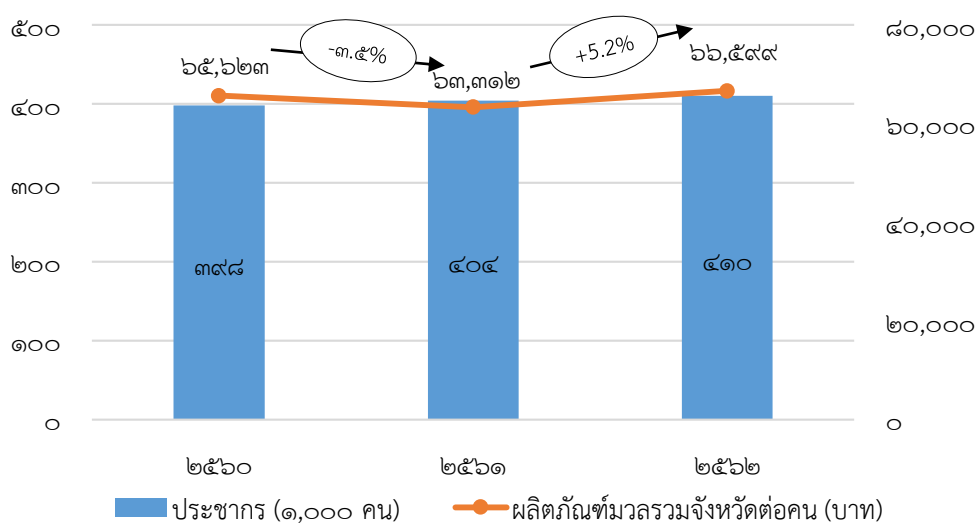
แผนภาพแสดงโครงสร้างผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดมุกดาหาร ปี ๒๕๖๒

ที่มา : สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.)

รายได้เฉลี่ยของประชาชนจังหวัดมุกดาหารปี ๒๕๖๒ เท่ากับ ๖๖,๕๔๘.๕๓ บาทต่อคน เพิ่มขึ้นจาก ๖๓,๓๑๑.๗๑ บาทต่อคน ในปี ๒๕๖๑ หรือเพิ่มขึ้น ร้อยละ ๕.๑๙ ซึ่งอยู่ในลำดับที่ ๗๒ ของประเทศ และอันดับที่ ๑๘ ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

แผนภาพแสดงรายได้เฉลี่ยของประชาชนจังหวัดมุกดาหารปี ๒๕๖๒

ที่มา : สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.)

ตารางแสดงผลผลิตภัณฑมวลรวมจังหวัดมุกดาหาร ณ ราคาประจำปี จำแนกตามสาขาการผลิต

กิจกรรมกิจกรรมการผลิต	มูลค่าเพิ่ม (ล้านบาท)		โครงสร้างการผลิต ณ ราคาประจำปี (ร้อยละ)		อัตราการขยายตัว ณ ราคาอ้างอิง (ร้อยละ)	
	๒๕๖๑	๒๕๖๒	๒๕๖๑	๒๕๖๒	๒๕๖๑	๒๕๖๒
ภาคเกษตร	๗,๒๖๒	๗,๐๔๐	๒๘.๔	๒๕.๘	๓.๕	-๓.๑
เกษตรกรรม	๗,๒๖๒	๗,๐๔๐	๒๘.๔	๒๕.๘	๓.๕	-๓.๑
เกษตรกรรม การป่าไม้ และการประมง	๗,๒๖๒	๗,๐๔๐	๒๘.๔	๒๕.๘	๓.๕	-๓.๑
ภาคนอกการเกษตร	๑๘,๓๒๒	๒๐,๒๗๖	๗๑.๖	๗๔.๒	-๔.๐	๑๐.๗
อุตสาหกรรม	๔,๐๐๕	๔,๖๗๙	๑๕.๗	๑๗.๑	๘.๒	๑๖.๘
การทำเหมืองแร่และเหมืองหิน	๙๑	๗๓	๐.๔	๐.๓	-๓.๒	-๑๙.๘
การผลิตอุตสาหกรรม	๓,๕๑๒	๔,๐๗๖	๑๓.๗	๑๔.๘	๑๐.๕	๑๖.๑
ไฟฟ้า ก๊าซ และระบบปรับอากาศ	๒๗๕	๓๕๕	๑.๑	๑.๓	-๑๑.๐	๒๙.๑
การประปาและการจัดการของเสีย	๑๒๗	๑๗๕	๐.๕	๐.๖	๔.๑	๓๗.๘
บริการ	๑๔,๓๑๗	๑๕,๕๙๗	๕๕.๙	๕๗.๑	-๖.๙	๘.๙
การก่อสร้าง	๑,๐๒๑	๑,๐๒๖	๔.๐	๓.๘	-๑๒.๑	๐.๕
การขายส่ง การขายปลีก การ ซ่อมแซมยานยนต์ฯ	๓,๗๖๐	๔,๕๖๙	๑๔.๖	๑๖.๗	-๗.๔	๒๑.๕
การขนส่ง และสถานที่เก็บสินค้า	๗๔๑	๘๗๓	๒.๙	๓.๒	๗.๑	๑๗.๘
ที่พักแรมและบริการด้านอาหาร	๓๑๕	๓๔๘	๑.๒	๑.๓	๑๒.๙	๑๐.๕
ข้อมูลข่าวสารและการสื่อสาร	๑๗๙	๒๓๗	๐.๗	๐.๙	๑๔.๐	๓๒.๔
การเงินและการประกันภัย	๑,๙๕๔	๒,๑๕๘	๗.๖	๗.๙	๗.๗	๑๐.๔
กิจกรรมเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์	๑,๑๑๖	๑,๐๖๐	๔.๔	๓.๙	-๔๕.๙	-๕.๐
กิจกรรมวิชาชีพ วิทยาศาสตร์/ กิจกรรมทางวิชาการ	๔๗	๑๗	๐.๒	๐.๑	-๒๗.๗	-๖๓.๘
กิจกรรมการบริหารและบริการ สนับสนุนอื่นๆ	๘๕	๙๓	๐.๓	๐.๓	๓๔.๙	๙.๔
การบริหารราชการ การป้องกัน ประเทศฯ	๑,๑๔๓	๑,๑๕๐	๔.๕	๔.๒	๕.๖	๐.๖
การศึกษา	๒,๖๐๙	๒,๕๙๐	๑๐.๒	๙.๕	-๔.๔	-๐.๗
กิจกรรมด้านสุขภาพและงานสังคม สงเคราะห์	๑,๐๐๐	๑,๐๖๒	๓.๙	๓.๙	๘.๑	๖.๒
ศิลปะ ความบันเทิงและนันทนาการ	๗๐	๘๓	๐.๓	๐.๓	๑๖.๗	๑๘.๖
กิจกรรมการบริการด้านอื่นๆ	๒๗๘	๓๓๒	๑.๑	๑.๒	๑๙.๘	๑๙.๔
ผลิตภัณฑ์จังหวัด	๒๕,๕๘๔	๒๗,๓๑๖	๑๐๐.๐	๑๐๐.๐	-๒.๐	๖.๘
ผลิตภัณฑ์จังหวัดต่อหัว (บาท)	๖๓,๓๑๒	๖๖,๕๙๙			-๓.๕	๕.๒
ประชากร (๑,๐๐๐ คน)	๔๐๔	๔๑๐			๑.๕	๑.๕

ที่มา : สำนักงานพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.)

๔.๓.๒ การค้าขายแดนและการค้าผ่านแดน

๑) การค้าขายแดน

ตารางแสดงการค้าขายแดน

(หน่วย : ล้านบาท)

บาท)

การค้าขายแดน	๒๕๖๑	๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๑/๒๕๖๒		๒๕๖๒/๒๕๖๓	
				เพิ่ม/ลด	ร้อยละ	เพิ่ม/ลด	ร้อยละ
มูลค่าการค้าขายแดน	๖๒,๓๑๗.๓๗	๒๗,๖๖๒.๐๙	๓๓,๙๙๖.๒๐	ลด	-๕๕.๖๑	เพิ่ม	๒๒.๘๙
ส่งออก	๒๕,๔๓๘.๔๗	๑๑,๕๐๑.๘๘	๑๕,๗๐๐.๑๓	ลด	-๕๕.๗๘	เพิ่ม	๓๖.๕๐
นำเข้า	๓๖,๘๗๘.๘๙	๑๖,๑๖๐.๒๑	๑๘,๒๙๖.๐๗	ลด	-๕๖.๑๘	เพิ่ม	๑๓.๒๒
ดุลการค้า	-๑๑,๔๔๐.๔๒	-๔,๖๕๘.๓๒	-๒,๕๙๙.๒๔				

ที่มา: ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กรมการค้าต่างประเทศ โดยความร่วมมือจากกรมศุลกากร

๒) การค้าผ่านแดน

สินค้านำเข้าที่สำคัญ ได้แก่ เครื่องประมวลผลหรือหน่วยเก็บข้อมูล ทองแดง บริสุทธี พลังงานไฟฟ้า ส่วนประกอบของกล่อง เครื่องโทรศัพท์ เครื่องบันทึกหรืออุปกรณ์หน่วยความจำต่าง ๆ แผ่นวงจรพิมพ์ เครื่องจักรสำหรับวัดและตรวจสอบ เสื้อเบลาส์เชิ้ตสตรีหรือเด็กหญิง และเหล็ก

สินค้าส่งออกที่สำคัญ ได้แก่ เครื่องประมวลผลหรือหน่วยเก็บข้อมูล แผ่นวงจรพิมพ์ อุปกรณ์สำรองไฟฟ้า ทรานซิสเตอร์และอุปกรณ์กึ่งตัวนำที่คล้ายกัน น้ำตาลทราย น้ำมันเชื้อเพลิง ส่วนประกอบของกล่อง ผลไม้อบแห้ง ชิ้นส่วนของอื่น ๆ ทำด้วยพลาสติก และเครื่องอุปกรณ์ไฟฟ้าสำหรับให้สัญญาณ

ตารางแสดงมูลค่าการค้าผ่านแดนด้านจังหวัดมุกดาหาร

(หน่วย : ล้านบาท)

การค้าผ่านแดน	๒๕๖๑	๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๑/๒๕๖๒		๒๕๖๒/๒๕๖๓	
				เพิ่ม/ลด	ร้อยละ	เพิ่ม/ลด	ร้อยละ
มูลค่าการค้าผ่าน	๘๙,๐๔๒.	๔๖,๗๙๘.๕	๓๗,๘๒๔.๑	ลด	-	ลด	-
ส่งออก	๒๙,๖๖๗.	๑๓,๙๓๔.๙	๑๙,๕๐๗.๔	ลด	-	เพิ่ม	๓๙.๙๙
นำเข้า	๕๙,๓๗๕.	๓๒,๘๖๓.๕	๑๘,๓๑๖.๖	ลด	-	ลด	-
ดุลการค้า	-	-	๑,๑๙๐.๗๗				

ที่มา : ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กรมการค้าต่างประเทศ โดยความร่วมมือจากกรมศุลกากร

๕. ข้อมูลด้านการเกษตรที่สำคัญของจังหวัด

๕.๑ ครีวเรือนเกษตรกรและแรงงานภาคเกษตร

ตารางแสดงจำนวนครีวเรือนเกษตรกรและจำนวนแรงงานภาคเกษตรของจังหวัดมุกดาหาร

อำเภอ	จำนวนครีวเรือน ^๑	จำนวนครีวเรือน ^๒ เกษตรกร	ร้อยละจำนวน ครีวเรือนเกษตร/ ครีวเรือนทั้งหมด	จำนวนแรงงาน ภาคเกษตร (ราย)
เมืองมุกดาหาร	๓๙,๕๘๗	๑๗,๗๘๗	๓๕.๕๑	๑๗,๗๘๗
นิคมคำสร้อย	๑๑,๓๐๕	๖,๘๗๗	๕๑.๔๑	๖,๘๗๗
ดอนตาล	๑๐,๘๐๓	๘,๖๕๓	๖๔.๖๓	๘,๖๕๓
ดงหลวง	๙,๙๐๘	๗,๓๓๖	๖๐.๖๒	๗,๓๓๖
คำชะอี	๑๒,๒๖๙	๘,๙๙๘	๕๘.๑๔	๘,๙๙๘
หว้านใหญ่	๕,๐๒๕	๓,๔๖๖	๕๖.๒๑	๓,๔๖๖
หนองสูง	๕,๙๖๔	๔,๒๑๙	๕๙.๑๑	๔,๒๑๙
รวม	๙๔,๘๖๑	๕๗,๓๓๖	๔๘.๗๐	๕๗,๓๓๖

ที่มา : ^๑สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง

^๒สำนักงานเกษตรจังหวัดมุกดาหาร

๕.๒ การใช้ที่ดินเพื่อการเกษตร

ตารางแสดงการใช้ที่ดินเพื่อการเกษตรแยกตามรายอำเภอ จังหวัดมุกดาหาร

ที่	อำเภอ	พื้นที่ ทั้งหมด (ไร่)	พื้นที่ถือครองทำการเกษตร(ไร่)										
			ที่นา		ที่ไร่		ไม้ผล	ไม้ยืนต้น	พืชผัก	ยางพารา (ยังไม่ กรี๊ด)	ยางพารา (เปิดกรี๊ด แล้ว)	ป่าถั่ม น้ำมัน	รวม
			ข้าว เหนียว	ข้าวเจ้า	มัน สำปะหลัง	อ้อย โรงงาน							
๑	เมือง มุกดาหาร	๗๗๑,๙๑๖	๑๐๗,๓๕๗	๓๖,๖๓๓	๒๗,๒๓๔	๖๓,๘๖๗	๓๕๔	๖,๓๒๗	๖๗๘	๗๖๑	๕๕,๐๑๐	๑,๑๑๔	๒๙๙,๓๓๕
๒	นิคมคำ สร้อย	๒๓๕,๗๒๔	๓๖,๕๙๑	๑๗,๑๐๗	๘,๘๗๒	๒๕,๙๗๙	๓๕๑	๑,๓๐๔	๖๑๕	๑,๓๕๕	๒๗,๐๒๒	๖๖๓	๑๑๙,๘๕๙
๓	ดอนตาล	๓๑๙,๓๒๗	๕๘,๐๔๗	๑๔,๐๗๓	๒๖,๗๒๘	๔๐,๘๐๑	๘๖๐	๑,๙๒๖	๒๘๑	๑๗,๔๓๔	๒๒,๖๐๒	๓๙๐	๑๘๓,๑๔๒
๔	ดงหลวง	๖๗๒,๕๙๘	๔๐,๑๘๘	๗,๕๙๙	๕๐,๓๖๔	๗,๙๖๓	๕๐๘	๙๒๙	๒๕๖	๒๖,๓๙๘	๔๒,๔๖๘	๑,๖๐๑	๒๒๘,๒๗๔
๕	คำชะอี	๔๐๓,๕๖๐	๕๖,๐๒๗	๑๑,๖๗๗	๑๐,๕๙๙	๒๒,๒๗๖	๙๗๔	๓๙๓	๑๕๑	๑๗,๕๙๐	๒๒,๑๙๘	๒๕๙	๑๔๒,๑๔๔
๖	หว้าน ใหญ่	๕๒,๘๐๒	๑๕,๓๐๒	๗,๒๙๓	๒๓๑	๗,๕๒๔	๙๖	๘๐๗	๓๘๐	๑,๓๗๒	๓,๗๔๙	๕๙	๓๖,๘๑๓
๗	หนองสูง	๒๕๖,๔๖๗	๓๒,๙๖๕	๔,๙๗๘	๒๗๔	๕,๒๕๒	๔๕๓	๙๖๘	๑๒๘	๔,๓๑๓	๔,๗๕๑	๓๙๕	๕๔,๔๗๗
รวม		๒,๗๑๒,๓๙๔	๓๔๖,๕๗๗	๙๙,๓๓๐	๑๒๔,๓๐๒	๘๓,๙๔๒	๓,๕๙๖	๑๒,๖๕๔	๒,๔๘๙	๖๙,๒๒๓	๑๗๗,๘๐๐	๔,๔๘๑	๙๒๔,๓๙๔

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดมุกดาหาร

๕.๓ แหล่งน้ำเพื่อการเกษตร

๕.๓.๑ พื้นที่ชลประทานและระบบชลประทาน

จังหวัดมุกดาหาร มีอ่างเก็บน้ำขนาดกลาง จำนวน ๔ แห่ง อ่างเก็บน้ำโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริและโครงการพัฒนาเพื่อความมั่นคง จำนวน ๑๗ แห่ง พื้นที่ชลประทาน ๔๙,๗๒๐ ไร่ ความจุอ่างเก็บน้ำ ๑๐๑.๓๔ ล้านลูกบาศก์เมตร

ตารางแสดงอ่างเก็บน้ำโครงการชลประทาน

ลำดับ	โครงการ/อ่างเก็บน้ำ	อำเภอ	พื้นที่ ชลประทาน	ความจุอ่างเก็บน้ำ (ล้าน ลบ.ม.)
๑	อ่างเก็บน้ำห้วยขี้เหล็ก (โครงการขนาดกลาง)	นิคมคำสร้อย	๑๐,๐๒๕	๒๖.๗๕
๒	อ่างเก็บน้ำห้วยชะโนด (โครงการขนาดกลาง)	ดงหลวง	๑๖,๐๐๐	๑๘.๔๐
๓	อ่างเก็บน้ำคันแทใหญ่ (โครงการขนาดกลาง)	คำชะอี	-	๔.๖๒
๔	อ่างเก็บน้ำห้วยมุก (โครงการขนาดกลาง)	ดงหลวง	๑,๖๕๖	๔.๙๐
๕	อ่างเก็บน้ำห้วยไผ่	ดงหลวง	๑,๖๐๐	๑๒.๘๐
๖	อ่างเก็บน้ำห้วยพุง	ดงหลวง	๓,๐๐๐	๔.๕๐
๗	อ่างเก็บน้ำห้วยพุง	ดงหลวง	๑,๔๐๕	๔.๐๐
๘	อ่างเก็บน้ำห้วยหินลับ	ดงหลวง	๑,๗๐๐	๔.๐๐
๙	อ่างเก็บน้ำห้วยไร่	ดงหลวง	๑,๕๐๐	๒.๘๐
๑๐	อ่างเก็บน้ำห้วยทา	ดงหลวง	๑,๒๐๐	๒.๒๓
๑๑	อ่างเก็บน้ำห้วยหอย	ดงหลวง	๑,๓๐๐	๒.๐๐
๑๒	อ่างเก็บน้ำห้วยตะไถ	ดงหลวง	๔๐๐	๐.๘๓
๑๓	อ่างเก็บน้ำบ้านसानแว้	ดงหลวง	๕๐๐	๐.๕๔
๑๔	อ่างเก็บน้ำห้วยแคน	ดงหลวง	๗๕๐	๒.๑๐
๑๕	อ่างเก็บน้ำบ้านขาน้ำ	ดงหลวง	๑,๓๐๐	๑.๗๐
๑๖	อ่างเก็บน้ำห้วยไร่ ๒	เมือง	๓,๒๘๔	๒.๖๘
๑๗	อ่างเก็บน้ำห้วยสิงห์	เมือง	๘๐๐	๐.๗๔
๑๘	อ่างเก็บน้ำห้วยหมากไฟ	เมือง	๘๐๐	๑.๕๐
๑๙	อ่างเก็บน้ำห้วยหินลาด	เมือง	-	๑.๓๕
๒๐	อ่างเก็บน้ำห้วยขี้เหล็ก(ตอนบน)	ดอนตาล	๑,๐๐๐	๑.๒๐
๒๑	อ่างเก็บน้ำถ้ำไม้ดู่	คำชะอี	๑,๕๐๐	๑.๗๐
รวม			๔๙,๗๒๐	๑๐๑.๓๓

ที่มา : โครงการชลประทานมุกดาหาร

๕.๔ ข้อมูลสินค้าเกษตรที่สำคัญของจังหวัด

๕.๔.๑ ด้านการปลูกพืชเศรษฐกิจของจังหวัดมุกดาหาร

ตารางแสดงข้อมูลแสดงการเพาะปลูกข้าวนาปี (กข ๖) ปีการผลิต ๒๕๖๓/๖๔

ที่	อำเภอ	จำนวนเกษตรกร (ราย)	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เสียหาย (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)
๑	เมืองมุกดาหาร	๑๖,๑๖๖	๑๐๗,๓๕๗	-	๑๐๗,๓๕๗	๖๒,๒๖๗
๒	นิคมคำสร้อย	๔,๙๗๘	๓๖,๕๙๑	-	๓๖,๕๙๑	๑๙,๗๐๒
๓	ดอนตาล	๒,๙๓๘	๕๘,๐๔๗	-	๕๘,๐๔๗	๒๙,๓๖๕
๔	ดงหลวง	๖,๓๑๓	๔๐,๑๘๘	-	๔๐,๑๘๘	๑๗,๖๘๓
๕	คำชะอี	๘,๒๕๑	๕๖,๐๒๗	-	๕๖,๐๒๗	๓๐,๘๔๘
๖	หว้านใหญ่	๒,๘๕๗	๑๕,๓๐๒	-	๑๕,๓๐๒	๖,๖๑๘
๗	หนองสูง	๔,๓๔๐	๓๒,๙๖๕	-	๓๒,๙๖๕	๑๘,๘๒๘
รวม		๔๕,๘๘๓	๓๔๖,๔๗๗	-	๓๔๖,๔๗๗	๑๘๕,๓๑๑

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดมุกดาหาร

ตารางแสดงข้อมูลแสดงการเพาะปลูกข้าวนาปี (ขาวดอกมะลิ ๑๐๕) ปีการผลิต ๒๕๖๓/๖๔

ที่	อำเภอ	จำนวนเกษตรกร (ราย)	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เสียหาย (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)
๑	เมืองมุกดาหาร	๖,๔๓๘	๓๖,๖๓๓	-	๓๖,๖๓๓	๑๘,๐๖๐
๒	นิคมคำสร้อย	๒,๑๖๓	๑๗,๑๐๗	-	๑๗,๑๐๗	๗,๗๘๔
๓	ดอนตาล	๒,๕๙๗	๑๔,๐๗๓	-	๑๔,๐๗๓	๖,๐๕๔
๔	ดงหลวง	๑,๓๐๓	๗,๕๙๙	-	๗,๕๙๙	๓,๒๙๗
๕	คำชะอี	๒,๔๑๖	๑๑,๖๗๗	-	๑๑,๖๗๗	๖,๐๖๖
๖	หว้านใหญ่	๑,๕๕๐	๗,๒๙๓	-	๗,๒๙๓	๒,๙๗๗
๗	หนองสูง	๑,๐๙๔	๔,๙๗๘	-	๔,๙๗๘	๒,๔๐๒
รวม		๑๗,๕๖๑	๙๙,๓๓๐	-	๙๙,๓๓๐	๔๖,๖๔๐

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดมุกดาหาร

ตารางแสดงข้อมูลแสดงการเพาะปลูกมันสำปะหลัง ปีการผลิต ๒๕๖๓/๖๔

ที่	อำเภอ	จำนวนเกษตรกร (ราย)	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เสียหาย (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)
๑	เมืองมุกดาหาร	๒,๙๖๔	๒๗,๒๓๔	-	๒๗,๒๓๔	๘๒,๖๘๒.๔๒
๒	นิคมคำสร้อย	๙๘๓	๘,๘๗๒	-	๘,๘๗๒	๒๖,๙๓๕.๓๙
๓	ดอนตาล	๒,๗๓๕	๒๖,๗๒๘	-	๒๖,๗๒๘	๘๑,๑๔๖.๒๑
๔	ดงหลวง	๔,๕๒๐	๕๐,๓๖๔	-	๕๐,๓๖๔	๑๕๒,๙๐๕.๑๐
๕	คำชะอี	๑,๑๙๑	๑๐,๕๙๙	-	๑๐,๕๙๙	๓๒,๑๗๘.๕๖
๖	หว้านใหญ่	๔๐	๒๓๑	-	๒๓๑	๗๐๑.๓๒
๗	หนองสูง	๔๗	๒๗๔	-	๒๗๔	๘๓๑.๘๖
รวม		๑๒,๓๖๕	๑๒๔,๓๐๒	-	๑๒๔,๓๐๒	๓๗๗,๓๘๐.๘๗

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดมุกดาหาร

ตารางแสดงข้อมูลแสดงการเพาะปลูกอ้อยโรงงาน ปีการผลิต ๒๕๖๓/๖๔

ที่	อำเภอ	จำนวนเกษตรกร (ราย)	พื้นที่ปลูก (ไร่)			ผลผลิต (ตัน)
			อ้อยปีแรก	อ้อยต่อ	รวม	
๑	เมืองมุกดาหาร	๑,๙๓๙	๑๔,๔๘๖	๒๐,๙๔๑	๓๕,๔๒๗	๒๘๗,๓๐๐
๒	นิคมคำสร้อย	๕๗๐	๕,๒๓๖	๖,๕๖๙	๑๑,๘๐๕	๑๐๕,๙๐๐
๓	ดอนตาล	๑,๓๐๗	๑๒,๖๒๗	๑๓,๗๗๔	๒๖,๔๐๑	๒๒๗,๘๐๐
๔	ดงหลวง	๕๙๑	๒,๒๐๗	๓,๒๒๒	๕,๔๒๙	๔๖,๒๐๐
๕	คำชะอี	๑๕๘	๘๔๗	๑,๓๐๔	๒,๑๕๑	๑๖,๑๐๐
๖	หว้านใหญ่	๕๒	๕๐๓	๘๗๗	๑,๓๘๐	๙,๘๐๐
๗	หนองสูง	๕๕	๗๔๗	๖๐๒	๑,๓๔๙	๑๓,๒๐๐
รวม		๔,๖๗๒	๓๖,๖๕๓	๔๗,๒๘๙	๘๓,๙๔๒	๗๐๖,๓๐๐

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดมุกดาหาร

ตารางแสดงข้อมูลแสดงการเพาะปลูกยางพารา ปีการผลิต ๒๕๖๓/๖๔

ที่	อำเภอ	จำนวนเกษตรกร (ราย)	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เสียหาย (ไร่)	พื้นที่เปิดกรีด(ไร่)	ผลผลิต (ตัน)
๑	เมืองมุกดาหาร	๖,๓๔๖	๕๕,๗๗๑	-	๕๕,๐๑๐	๙,๔๐๖.๗๑
๒	นิคมคำสร้อย	๓,๐๒๗	๒๘,๓๗๗	-	๒๗,๐๒๒	๔,๖๒๐.๗๖
๓	ดอนตาล	๓,๑๗๕	๔๐,๐๓๖	-	๒๒,๖๐๒	๓,๘๖๔.๙๔
๔	ดงหลวง	๕,๗๑๒	๖๘,๘๖๖	-	๔๒,๔๖๘	๗,๒๖๒.๐๓
๕	คำชะอี	๒,๙๘๗	๓๙,๗๘๘	-	๒๒,๑๙๘	๓,๗๙๕.๘๖
๖	หว้านใหญ่	๖๐๐	๕,๑๒๑	-	๓,๗๔๙	๖๔๑.๐๘
๗	หนองสูง	๑,๓๗๓	๙,๐๖๔	-	๔,๗๕๑	๘๑๒.๔๒
รวม		๒๓,๒๒๐	๒๔๗,๐๒๓	-	๑๗๗,๘๐๐	๓๐,๔๐๓.๘๐

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดมุกดาหาร

ตารางที่ ๓๔ ข้อมูลแสดงการเพาะปลูกปาล์มน้ำมัน ปีการผลิต ๒๕๖๓/๖๔

ที่	อำเภอ	จำนวนเกษตรกร (ราย)	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เสียหาย (ไร่)	พื้นที่เปิดกรีด(ไร่)	ผลผลิต (ตัน)
๑	เมืองมุกดาหาร	๑๙๔	๑,๑๑๔	-	๑,๑๑๔	๑,๘๙๓.๘๐
๒	นิคมคำสร้อย	๙๒	๖๖๓	-	๖๖๓	๑,๑๒๗.๑๐
๓	ดอนตาล	๖๙	๓๙๐	-	๓๙๐	๖๖๓.๐๐
๔	ดงหลวง	๒๖๑	๑,๖๐๑	-	๑,๖๐๑	๒,๗๒๑.๗๐
๕	คำชะอี	๓๙	๒๕๙	-	๒๕๙	๔๔๐.๓๐
๖	หว้านใหญ่	๑๔	๕๙	-	๕๙	๑๐๐.๓๐
๗	หนองสูง	๖๓	๓๙๕	-	๓๙๕	๖๗๑.๕๐
รวม		๗๒๘	๔,๔๘๑	-	๔,๔๘๑	๗,๖๑๗.๗๐

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดมุกดาหาร

๕.๔.๒ ด้านการปลูกสัตว์ของจังหวัดมุกดาหาร

ตารางแสดงข้อมูลด้านการปลูกสัตว์ของจังหวัด ปี ๒๕๖๓

ชนิดสัตว์	จำนวน เกษตรกร (ราย)	จำนวนสัตว์ (ตัว)	ข้อมูลผลผลิต		ราคาเฉลี่ย (บาท/หน่วย)	มูลค่าผลผลิต (บาท)
			จำนวน	หน่วยนับ		
โค	๑๓,๖๔๔	๖๕,๘๐๔	๖๕,๘๐๔	ตัว	๑๕๐๐๐	๙๘๗,๐๖๐,๐๐๐
กระบือ	๓,๖๔๙	๑๓,๘๒๓	๑๓,๘๒๓	ตัว	๑๕๐๐๐	๒๐๗,๓๔๕,๐๐๐
สุกร	๑,๑๔๙	๑๙,๑๓๓	๑๙,๑๓๓	ตัว	๔,๐๐๐	๗๖,๕๓๒,๐๐๐
ไก่เนื้อ	๑๙,๒๗๖	๗๓๙,๙๑๖	๗๓๙,๙๑๖	ตัว	๑๐๐	๗๓,๙๙๑,๖๐๐

ที่มา : การขึ้นสำรวจครัวเรือนเลี้ยงสัตว์

๕.๔.๓ ด้านการประมงของจังหวัดมุกดาหาร

ตารางแสดงข้อมูลด้านการประมงของจังหวัด ปี ๒๕๖๓

ชนิดสัตว์	จำนวน เกษตรกร (ราย)	จำนวนสัตว์ (ตัว)	พื้นที่การเลี้ยง		ราคาเฉลี่ย (บาท/กก.)	มูลค่าผลผลิต (บาท)
			จำนวนพื้นที่ (ไร่)	จำนวน (บ่อ)		
๑. ปลานิลกระชัง	๙๒	๓,๙๖๐,๐๐๐	๓๒.๑๕	๒,๔๖๒	๕๘	๒๒๙,๖๘๐,๐๐๐
๒. ปลานิลในบ่อดิน	๘,๐๒๐	๒,๐๘๘,๐๐๐	๗,๓๗๘.๖๒	๙,๒๖๔	๖๐	๑๒๕,๒๘๐,๐๐๐

ที่มา : สำนักงานประมงจังหวัดมุกดาหาร

๕.๔.๔ ข้อมูลการนำเข้า-ส่งออกสินค้าเกษตร ณด่านผ่านแดนสะพานมิตรภาพไทยลาวแห่งที่ ๒

สินค้านำเข้า	ปี ๒๕๖๑	ปี ๒๕๖๒	ปี ๒๕๖๓
	มูลค่า (ล้านบาท)	มูลค่า (ล้านบาท)	มูลค่า (ล้านบาท)
ด้านตรวจพืชผักอาหาร	๑๗๐.๔๗	๑๕๓.๕๒	๑๙๕.๘๕
ด้านตรวจประมงอาหาร	-	-	-
ด้านกักกันสัตว์อาหาร	-	-	-
รวม	๑๗๐.๔๗	๑๕๓.๕๒	๑๙๕.๘๕

สินค้าส่งออก	ปี ๒๕๖๑	ปี ๒๕๖๒	ปี ๒๕๖๓
	มูลค่า (ล้านบาท)	มูลค่า (ล้านบาท)	มูลค่า (ล้านบาท)
ด้านตรวจพืชผักอาหาร	๓๓,๙๓๔.๔๐๗	๙,๗๕๔.๗๘๒	๔,๓๕๘.๔๖๘
ด้านตรวจประมงอาหาร	๓๗.๐๑๗	๔๐.๑๑๓	๑๖.๘๓๐
ด้านกักกันสัตว์อาหาร	๖๔๖.๓๔๖	๑,๔๕๑.๒๒๗	๔,๓๕๘.๔๖๘
รวม	๓๔,๖๑๗.๗๗๐	๑๑,๒๔๖.๑๒๒	๘,๗๓๓.๗๖๖

๖. ข้อมูลสภาพทั่วไปในพื้นที่ลุ่มน้ำโขงของจังหวัดมุกดาหาร

๖.๑ อำเภอเมืองมุกดาหาร

๑) ข้อมูลทั่วไป

อำเภอเมืองมุกดาหารแบ่งการปกครองออกเป็น ๑๒ ตำบล ๑๔๙ หมู่บ้านสภาพพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบสูง สูงจากระดับน้ำทะเลปานกลาง ๑๒๔ เมตร โดยเฉพาะด้านทิศเหนือ ทิศใต้และทิศตะวันตก

และมี บางพื้นที่เป็นที่ราบสลับป่า ด้านทิศตะวันออก เป็นพื้นที่ราบมีแม่น้ำโขงเป็นเส้นกั้น พรมแดนระหว่างอำเภอเมืองมุกดาหาร กับแขวงสะหวันนะเขต ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ยาวประมาณ ๒๖ กิโลเมตร มีเนื้อที่ทั้งหมด ๑,๒๓๕ ตารางกิโลเมตร หรือ ประมาณ ๑,๐๘๖,๒๕๐ ไร่ ภูเขาที่มีลักษณะเป็นเขาขนาดเล็ก เตี้ย ๆ ได้แก่ ภูมโนรมย์, ภูผาเทิบ, ภูหินขัน, ภูผาเจีย, ภูขวาง, ภูถ้ำพระ, ภูไม้ซาง, ภูเขากวาง, ภูผาเพ และ ภูผาสีว อำเภอเมืองมุกดาหาร มีพื้นที่ที่ติดแม่น้ำโขง จำนวน ๔ อำเภอ ได้แก่ ตำบลบางทรายใหญ่ ตำบลมุกดาหาร ตำบลศรีบุญเรือง และตำบลนาสีนวน

๒) แหล่งน้ำและระบบชลประทาน

๒.๑) แหล่งน้ำธรรมชาติ แม่น้ำ ลำคลอง หนอง บึง

แหล่งน้ำที่สำคัญ		จำนวน (แห่ง)	ความยาว (กิโลเมตร)
แหล่งน้ำธรรมชาติ	แม่น้ำโขง	๑	
	ห้วยบังอี่	๑	๒๑
	ห้วยบางทราย	๑	๓๕
	ห้วยมุก	๑	๙๕
	ห้วยแซ้	๑	๒๕
แหล่งน้ำที่สร้างขึ้น	อ่างเก็บน้ำ	๒๙	-
	อ่างเก็บน้ำ (ขนาดกลาง)	๒	-
	บ่อบาดาล	๕๕๙	-
	ฝายขนาดเล็ก	๑๖	-
	ฝายกั้นน้ำ	๑๐๘	-
	บ่อน้ำ	๙๒๙	-
	บ่อน้ำตื้น	๘๕๖	-

๒.๒) แหล่งน้ำและระบบชลประทาน

อำเภอเมืองมุกดาหาร มีน้ำอ่างเก็บน้ำ (ขนาดกลาง) ๒ แห่ง ฝ่ายขนาดเล็ก ๑๖ เกษตรกรในอำเภอเมืองมุกดาหารจะอาศัยน้ำฝนเป็นหลักในการเพาะปลูก

๒.๓) พื้นที่ชลประทาน

พื้นที่อำเภอเมืองมุกดาหารตั้งอยู่นอกเขตชลประทาน เกษตรกรในอำเภอเมืองมุกดาหารอาศัยน้ำฝนเป็นหลักในการเพาะปลูก

๓) ข้อมูลด้านการเกษตร

๓.๑) ครุว์เรือนเกษตรกร/การประกอบอาชีพ

อำเภอเมืองมุกดาหาร มีครุว์เรือนเกษตรกร จำนวน ๑๙,๗๐๑ ครุว์เรือน ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก จำนวน ๑๘,๘๐๗ ครุว์เรือน คิดเป็นร้อยละ ๙๕.๔๖ และประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นรอง จำนวน ๘๙๔ ครุว์เรือน คิดเป็นร้อยละ ๔.๕๔ %

พืชที่เกษตรกรปลูกเป็นหลักได้แก่ ข้าวนาปี อ้อย มันสำปะหลัง และยางพารา อำเภอเมืองมุกดาหารมีเนื้อที่ทำการเกษตร ๗๗๑,๙๑๖ ไร่

ลักษณะการประกอบอาชีพ	ครุว์เรือน	ร้อยละ
ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก	๑๘,๘๐๗	๙๕.๔๖
ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นรอง	๘๙๔	๔.๕๔

๓.๒) ลักษณะการถือครองที่ดิน

ลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกรอำเภอเมืองมุกดาหาร ส่วนใหญ่เกษตรกรเป็นเจ้าของเอง จำนวน ๑๕,๘๙๕ ครุว์เรือน คิดเป็นร้อยละ ๗๕.๒๘ รองลงมาคืออื่นๆ (ที่สาธารณะประโยชน์, ทำฟรี) จำนวน ๕,๑๐๓ ครุว์เรือน คิดเป็นร้อยละ ๒๕.๑๗ และเช่า จำนวน ๑๑๖ ครุว์เรือน คิดเป็นร้อยละ ๐.๕๕ ตามลำดับ

ลักษณะการถือครอง	ครุว์เรือน	เนื้อที่ (ไร่)	ร้อยละ
เกษตรกรเป็นเจ้าของเอง	๑๕,๘๙๕	๑๔๕,๙๓๓.๐๐	๗๕.๒๘
อื่นๆ (ที่สาธารณะประโยชน์, ทำฟรี)	๕,๑๐๓	๔๕,๘๗๔.๐๐	๒๕.๑๗
เช่า	๑๑๖	๙๖๓.๐๐	๐.๕๕

๓.๓) ประเภทเอกสารสิทธิ (เฉพาะเกษตรกรเป็นเจ้าของเอง)

เกษตรกรอำเภอเมืองมุกดาหาร มีการถือครองที่ดินแบบมีเอกสารสิทธิ จำนวน ๑๖,๔๖๗ ครุว์เรือน แยกเป็นโฉนดทุกประเภท ๙,๗๗๗ ครุว์เรือน คิดเป็นร้อยละ ๕๖.๘๖ ส.ป.ก.ทุกประเภท จำนวน ๕,๕๐๖ ครุว์เรือน คิดเป็นร้อยละ ๓๒.๐๒ เอกสารสิทธิอื่นๆ ๑,๑๘๔ ครุว์เรือน คิดเป็นร้อยละ ๑๐.๓๘ และหนังสือรับรองของหน่วยงาน จำนวน ๑๒๗ ครุว์เรือน ร้อยละ ๐.๗๔ ตามลำดับ

ประเภทเอกสารสิทธิ (ครุว์เรือน)				รวม
โฉนด/น.ส.ทุกประเภท	ส.ป.ก. ทุกประเภท	หนังสือรับรองของหน่วยงาน	เอกสารสิทธิอื่นๆ	
๙,๗๗๗	๕,๕๐๖	๑๒๗	๑,๑๘๔	๑๖,๕๖๗

๓.๔) พืชเศรษฐกิจที่สำคัญ

ชนิดพืช	ครัวเรือน	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)
ข้าวนาปี	๑๗,๔๔๙.๐๐	๑๔๓,๗๔๖.๐๐	๑๔๓,๘๓๒.๐๐
ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	๑๐.๐๐	๕๖.๐๐	๕๖.๐๐
มันสำปะหลัง	๓,๓๐๔.๐๐	๓๑,๘๕๗.๐๐	๓๑,๘๕๔.๐๐
อ้อยโรงงาน	๓๖๐.๐๐	๒,๘๒๖.๐๐	๒,๘๒๕.๐๐
ปาล์มน้ำมัน	๒๐๑.๐๐	๑,๑๗๙.๐๐	๑,๑๗๓.๐๐
ยางพารา	๑,๕๒๗.๐๐	๑๑,๓๐๗.๐๐	๑๑,๒๓๖.๐๐

๔) สภาพของปัญหาแนวทางแก้ไข

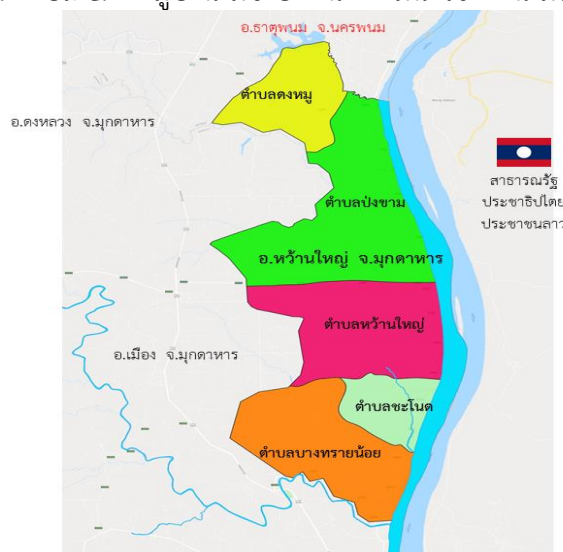
ปัญหาและกลุ่มของปัญหา	สภาพของปัญหา	แนวทางการแก้ไข
ด้านการผลิตสินค้าและ การตลาด ๑. อ้อย ๒. มันสำปะหลัง ๓. ข้าว	๑. ภัยพิบัติ (แล้ง) ๒. การระบาดของโรคและแมลง ๓. ต้นทุนการผลิตสูง ๔. ราคาผลผลิตตกต่ำ ๕. ขาดแคลนแหล่งเงินทุน	๑. ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีระบบน้ำหยด ๒. จัดตั้งศูนย์เรียนรู้ด้านการป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูพืช ๓. ให้ความรู้ด้านการป้องกันกำจัดศัตรูพืชอย่างถูกวิธี ๔. จัดทำแปลงพยายกรณ์เตือนการระบาดของศัตรูพืช ๔. ส่งเสริมให้เกษตรกรรวมกลุ่มผลิต พันธุ์เมล็ดพันธุ์ ใช้อเอง ๕. รวมกลุ่มกัน
ด้านการแปรรูปผลผลิตและ ผลิตภัณฑ์ ๑. ขาดเครื่องมือวัสดุอุปกรณ์ ๒. ขาดมาตรฐานการรับรองคุณภาพ ๓. ผลผลิตไม่ต่อเนื่อง	๑. ขาดเครื่องมือและเทคโนโลยีที่ทันสมัยในการผลิต ๒. ผลิตภัณฑ์ยังไม่ผ่านการรองรับมาตรฐาน ๓. ผลิตได้ไม่ต่อเนื่องทั้งปี	๑. ส่งเสริมให้เกษตรกรรวมกลุ่มผลิต สนับสนุนความรู้ด้านเทคโนโลยี และอุปกรณ์ ๒. ให้ความรู้เรื่องมาตรฐานและส่งเสริมการตรวจรับรองมาตรฐาน ๓. ส่งเสริมให้เกษตรกรรวมกลุ่มผลิต และสร้างเครือข่าย เพื่อให้มีผลผลิตต่อเนื่อง

๖.๒ อำเภอห้วยใหญ่

๑) ข้อมูลทั่วไป

อำเภอห้วยใหญ่ตั้งอยู่ทางทิศเหนือของจังหวัดมุกดาหารขนาดพื้นที่ ๑๑๑.๒๒๗๒ ตารางกิโลเมตร หรือ ๖๙,๕๑๗ ไร่ แบ่งการปกครองออกเป็น ๕ ตำบล ๔๓ หมู่บ้าน มีชายแดนติดแม่น้ำโขงด้านเมืองไซบุรี แขวงสะหวันเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

สภาพภูมิประเทศของอำเภอห้วยใหญ่ พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ราบสลับกับเนิน ทำให้ลักษณะของพื้นที่ลาดเอียงจากทางทิศตะวันตกสู่ทิศตะวันออกซึ่งเป็นที่ราบลุ่มตามแม่น้ำโขง มีลำห้วยธรรมชาติ เช่น ลำห้วยชะโนด ลำห้วยบางทรายน้อย ไหลผ่านทางตอนเหนือลงทางทิศใต้ของอำเภอ เนื่องจากเป็นที่ราบ ตอนสภาพพื้นที่ลูกคลื่นลอนลาดถึงลูกคลื่นลอนชันเป็นส่วนใหญ่ ลักษณะเนื้อที่ดินเป็นดินร่วนปนทรายถึงดินร่วนเหนียวปนทราย การระบายน้ำดี เนื้อดินมีความชุ่มชื้นมากเก็บกักน้ำไม่ค่อยอยู่

๒) แหล่งน้ำและระบบชลประทาน

๒.๑) แหล่งน้ำธรรมชาติ แม่น้ำ ลำคลอง หนอง บึง

- (๑) แม่น้ำโขง ต.ปงขาม ต.ห้วยใหญ่ ต.ชะโนด และต.บางทรายน้อย
- (๒) ลำห้วยชะโนด ต.ชะโนด ต.ปงขาม ต.ห้วยใหญ่ ต.ดงหมาก
- (๓) ลำห้วยบางทรายน้อย ต.บางทรายน้อย
- (๔) ลำห้วยน้อย ต.บางทรายน้อย
- (๕) ลำห้วยแอก ต. บางทรายน้อย
- (๖) ห้วยกะเบา ต.ดงหมาก
- (๗) หนองแสง ต.ห้วยใหญ่
- (๘) หนองก้านเหลือง ต.ห้วยใหญ่
- (๙) ห้วยคูดิน ต.ห้วยใหญ่

๒.๒) แหล่งน้ำที่สร้างขึ้นหนอง บึง

- (๑) ฝายน้ำล้น กสช. กั้นห้วยตมบก บ้านพาลูกา ต.ชะโนด
- (๒) หนองวังเดือ้นห้า ต.ชะโนด
- (๓) สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้า บ้านพาลูกา ต. ชะโนด
- (๔) สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านชะโนด ต.ชะโนด
- (๕) สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านบางทรายน้อย ต.บางทรายน้อย
- (๖) หนองแสง ต.ปงขาม
- (๗) หนองคำ ต.ปงขาม
- (๘) ฝายน้ำล้นห้วยชะโนด ต.ชะโนด
- (๙) สถานีสูบน้ำด้วยพลังงานไฟฟ้า ต.ปงขาม
- (๑๐) ห้วยหมากร้าง ต.ดงหมาก
- (๑๑) ฝายน้ำล้น ห้วยถ้ำปึง ต.ดงหมาก

- (๑๒) ห้วยหินแตก ต.ดงหมู
 (๑๓) สระน้ำ กสช. ต.ดงหมู และต.ห้วยน้ำใหญ่
 (๑๔) อ่างเก็บน้ำห้วยคูดิน ต.ห้วยน้ำใหญ่
 (๑๕) สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้า ต.ห้วยน้ำใหญ่

๓) ข้อมูลด้านการเกษตร

๓.๑) ครัวเรือนเกษตรกร/การประกอบอาชีพ

อำเภอห้วยน้ำใหญ่ มีครัวเรือนเกษตรกร จำนวน ๓,๕๕๑ ครัวเรือน ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก จำนวน ๓,๒๒๕ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๙๐.๘๒ และประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นรอง จำนวน ๓๒๖ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๙.๑๘

พืชที่เกษตรกรปลูกเป็นหลัก ได้แก่ ข้าวนาปี ยางพารา อ้อย มันสำปะหลัง ปาล์มน้ำมัน ไม้ผล ข้าวโพดหวาน และพืชผักต่างๆ

ลักษณะการประกอบอาชีพ	ครัวเรือน	ร้อยละ
ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก	๓,๒๒๕	๙๐.๘๒
ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นรอง	๓๒๖	๙.๑๘

๓.๒) ลักษณะการถือครองที่ดิน

ลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกรอำเภอห้วยน้ำใหญ่ ส่วนใหญ่เกษตรกรเป็นเจ้าของ จำนวน ๒,๗๕๗ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๗๓.๖๘ รองลงมาคืออื่นๆ (ที่สาธารณะประโยชน์, ทำฟรี) จำนวน ๘๔๕ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๒๒.๕๘ และเช่า จำนวน ๑๔๐ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๓.๗๔ ตามลำดับ

ลักษณะการถือครอง	ครัวเรือน	เนื้อที่ (ไร่)	ร้อยละ
เกษตรกรเป็นเจ้าของ	๒,๗๕๗	๒๐,๙๐๔.๐๐	๗๓.๖๘
อื่นๆ (ที่สาธารณะประโยชน์, ทำฟรี)	๘๔๕	๕,๑๓๑.๐๐	๒๒.๕๘
เช่า	๑๔๐	๗๘๔.๐๐	๓.๗๔

๓.๓) ประเภทเอกสารสิทธิ์ (เฉพาะเกษตรกรเป็นเจ้าของตนเอง)

เกษตรกรอำเภอห้วยน้ำใหญ่ มีการถือครองที่ดินแบบมีเอกสารสิทธิ์ ๒,๗๕๗ ครัวเรือน แยกเป็นโฉนดทุกประเภท ๒,๓๗๙ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๘๖.๖๔ เอกสารสิทธิ์อื่นๆ ๔๕๕ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๑๕.๖๑ หนังสือรับรองของหน่วยงาน จำนวน ๖๙ ครัวเรือน ร้อยละ ๒.๓๗ และส.ป.ก.ทุกประเภท จำนวน ๑๑ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๐.๓๘ ตามลำดับ

ประเภทเอกสารสิทธิ์ (ครัวเรือน)				รวม
โฉนด/น.ส.ทุกประเภท	ส.ป.ก. ทุกประเภท	หนังสือรับรองของหน่วยงาน	เอกสารสิทธิ์อื่นๆ	
๒,๓๗๙	๑๑	๖๙	๔๕๕	๒,๗๕๗

๓.๔) พืชเศรษฐกิจที่สำคัญ

ชนิดพืช	ครัวเรือน	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)
ข้าวนาปี	๓,๑๐๒.๐๐	๒๒,๕๘๐.๐๐	๒๒,๕๘๖.๐๐
ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐
มันสำปะหลัง	๔๒.๐๐	๒๓๔.๐๐	๒๓๔.๐๐
อ้อยโรงงาน	๓๒.๐๐	๓๒๓.๐๐	๓๑๓.๐๐
ปาล์มน้ำมัน	๔.๐๐	๕๙.๐๐	๕๙.๐๐
ยางพารา	๒๖๒.๐๐	๒,๐๘๘.๐๐	๑,๙๕๓.๐๐

๔) สภาพของปัญหาแนวทางแก้ไข

ปัญหาและกลุ่มของปัญหา	สภาพของปัญหา	แนวทางการแก้ไข
๑. ด้านพื้นที่และทรัพยากร การเกษตร ๑.๑ ทรัพยากรดิน	- สภาพพื้นที่นาบางแห่งมีความลาดเทเล็กน้อย น้ำขังในกระตังนาไม่สม่ำเสมอทำให้ขาดน้ำ - ดินค่อนข้างเป็นดินทราย และมีโครงสร้างค่อนข้างแน่นทึบ	- แก้ไขโดยปรับกระตังนาให้สม่ำเสมอ ถ้าเป็นไปได้ให้นำวิธีการจัดรูปแปลงนามาปฏิบัติ (land reshape) - ใส่ปุ๋ยคอก หรือปุ๋ยหมักอัตรา ๑-๒ ตันต่อไร่ ไถกลบตอซังพืชลงดิน ได้แก่ ฟางหรือตอซังข้าว ต้นข้าวโพด หรือเศษพืชตระกูลถั่ว ในช่วงการเตรียมดิน ไถกลบพืชปุ๋ยสด จากพืชตระกูลถั่ว ได้แก่ โสนอัฟริกัน ถั่วพุ่ม หรือถั่วเขียว โดยใช้เมล็ดพันธุ์ อัตรา ๕-๗ กิโลกรัมต่อไร่ ปลูกก่อนทำนาเป็นระยะเวลา ๓๕-๕๐ วัน และเมื่อออกดอก ๕๐ % จึงไถกลบปลูกพืชตระกูลถั่ว ได้แก่ กระถินยักษ์ หรือถั่วมะแฮะ บริเวณคันนา แล้วทำการตัดใบหรือกิ่งอ่อนสับกลบเป็นปุ๋ยพืชสด
๒. ด้านการผลิตและการตลาด (ตามรายชนิดที่สำคัญ) ๒.๑ ข้าว	- ราคาผลผลิตตกต่ำ - อยู่ห่างไกลแหล่งรับซื้อ	- ประกอบอาชีพเสริม - สร้างตลาดแบบขายตรง (ขายสินค้าจากผู้ผลิตไปยังผู้ซื้อโดยตรง) - เลือกขายสินค้าให้กับจุดรับซื้อที่อยู่ใกล้ที่สุด
๓. ด้านเกษตรกรและองค์กร เกษตรกร ๓.๑ การรวมกลุ่ม		

๒) แหล่งน้ำและระบบชลประทาน

๒.๑) แหล่งน้ำธรรมชาติ แม่น้ำ ลำคลอง หนอง บึง

ที่	ชื่อลำห้วย	ลักษณะ/ปริมาณขนาด
๑	แม่น้ำโขง	เป็นแม่น้ำกั้นพรมแดนระหว่างประเทศไทย-ลาว ซึ่งมีความยาวระยะทางเขตอำเภอตอนตล ประมาณ ๓๐ กิโลเมตร
๒.	ห้วยกะลิม	เป็นลำห้วยขนาดใหญ่ ขนาดระยะทางประมาณ ๑๐ กิโลเมตร จุดเริ่มบริเวณภูกะลุน ตำบลบ้านบาก ไหลสู่แม่น้ำโขงผ่านตำบลตอนตล
๓	ห้วยเซิงชาญ	เป็นลำห้วยขนาดกลาง จุดเริ่มของลำห้วยเซิงชาญ บริเวณภูน้อย ในตำบลบ้านบาก ไหลสู่แม่น้ำโขงระยะทางประมาณ ๒๐ กิโลเมตร
๔	ห้วยกอก	เป็นลำห้วยขนาดเล็ก จุดเริ่มของลำห้วยที่บริเวณภูสาร ในตำบลบ้านบาก ไหลลงสู่แม่น้ำโขง ความยาวระยะทางประมาณ ๑๖ กม.
๕	ห้วยจิงหิง	เป็นลำห้วยขนาดเล็ก จุดเริ่มบริเวณภูวัด ตำบลนาสะเม้ง ไหลผ่านตอนกลางของตำบลบ้านบาก
๖	ห้วยคำไหล	เป็นห้วยขนาดเล็ก จุดเริ่มจากหนองบอน หมู่ที่ ๓ ตำบลบ้านบาก ไหลลงสู่ห้วยจิงหิง ความยาว ๔ กิโลเมตร
๗	ห้วยคำผักกูด	เป็นลำห้วยขนาดเล็ก เกิดจากน้ำซับทางทิศตะวันตก หมู่ที่ ๓ ตำบลบ้านบาก ไหลลงสู่ห้วยกะลิม ระยะทาง ๓ กิโลเมตร
๘	ห้วยเหี้ย	เป็นลำห้วยขนาดเล็ก เกิดจากน้ำซึมน้ำซับ บ้านนายาง หมู่ที่ ๔,๕ ตำบลห้วยกอก ระยะทาง ๔ กิโลเมตร
๙	ห้วยชิงชัน	เป็นลำห้วยขนาดเล็ก จุดเริ่มบริเวณภูวัน ตำบลนาสะเม้ง ไหลผ่านหมู่ที่ ๑ ๒,๖ ตำบลบ้านบาก ระยะทาง ๘ กิโลเมตร
๑๐	ห้วยหินสูง	เป็นลำห้วยขนาดเล็กที่เกิดจากภูสระดอกบัว บริเวณบ้านภูล้อม ตำบลบ้านบาก ไหลลงสู่ทางทิศใต้เขต อำเภอขานุมาน จังหวัดอำนาจเจริญ ระยะทาง ๘ กิโลเมตร
๑๑	ห้วยถ้ำ	เป็นลำห้วยขนาดเล็ก จุดเริ่มบริเวณพื้นที่ป่าบ้านหนองกะยั้ง ตำบลนาสะเม้ง ไหลลงสู่ห้วยชิงชัน ระยะทาง ๘ กิโลเมตร
๑๒	ห้วยบังอี่	เป็นลำห้วยขนาดใหญ่ จุดเริ่มจากเทือกเขาภูพานน้อย อำเภอคงหลวง ในเขตอำเภอตอนตล ห้วยนี้ไหลผ่าน ตำบลเหล่าหมี ตำบลโพธิ์ไทร ลงสู่แม่น้ำโขงระยะทาง ๑๕ กิโลเมตร

ที่	ชื่อลำห้วย	ลักษณะ/ปริมาณขนาด
๑๓	ห้วยชิง	เป็นลำห้วยขนาดเล็ก จุดเริ่มบริเวณ ภู่ง่า เป็นเส้นแบ่งตำบลระหว่างตำบลเหล่าหมี และตำบลป่าไร่ ระยะทาง ๖ กิโลเมตร
๑๔	ห้วยช้างชน	เป็นลำห้วยขนาดกลาง จุดเริ่มบริเวณที่สูงของ ตำบลบ้านแก้ง ไหลลงสู่ห้วยบังอีระยะทางประมาณ ๕ กิโลเมตร
๑๕	ห้วยชีเหล็ก	เป็นลำห้วยขนาดกลาง จุดเริ่มต้นบริเวณภูผาหอม ตำบลนาสะเม้ง ไหลลงสู่ห้วยบังอี ผ่านตำบลเหล่าหมี ระยะทางประมาณ ๘ กิโลเมตร
๑๖	ห้วยกลุง	เป็นลำห้วยขนาดเล็ก มีต้นกำเนิดบริเวณที่สูง ตำบลบ้านแก้ง ไหลลงสู่ห้วยบังอี ระยะทางประมาณ ๕ กิโลเมตร
๑๗	ห้วยทราย	เป็นลำห้วยขนาดเล็ก มีกำเนิดบริเวณที่สูงของ ตำบลบ้านแก้ง ไหลลงสู่ลำห้วยบังอี ระยะทางประมาณ ๕ กิโลเมตร
๑๘	ห้วยก้านเหลือง	เป็นลำห้วยขนาดกลาง จุดเริ่มต้นบริเวณภู่ง่าเปลือย ตำบลเหล่าหมี ไหลลงสู่ห้วยบังอี ระยะทางประมาณ ๑๐ กิโลเมตร
๒๐	ห้วยคันโคง	เป็นลำห้วยขนาดเล็ก เกิดจากการรวมตัวของน้ำในฤดูฝน บริเวณที่สูงของ ตำบลโพธิ์ไทร ไหลลงสู่แม่น้ำโขง ระยะทาง ๓ กิโลเมตร
๒๑	ห้วยหินขาว	เป็นลำห้วยขนาดกลาง ต้นกำเนิดบริเวณภูผาหอม ตำบลป่าไร่ ไหลลงสู่ตอนกลางของตำบลป่าไร่ ระยะทางประมาณ ๔ กิโลเมตร
๒๒	ห้วยหนาโน	เป็นลำห้วยขนาดเล็ก จุดเริ่มบริเวณภูสระดอกบัว ไหลลงสู่ห้วยหินขาว ระยะทางประมาณ ๘ กิโลเมตร
๒๓	ห้วยขามป้อม	เป็นลำห้วยขนาดเล็ก จุดเริ่มต้นบริเวณภูสระดอกบัวไหลไปรวมกับห้วยหนาโน ลงสู่ห้วยหินขาว ระยะทาง ๕ กิโลเมตร
๒๔	ห้วยทรายแล้ง	เป็นลำห้วยขนาดเล็ก จุดเริ่มต้นบริเวณภูสระดอกบัว ไหลไปรวมกับห้วยหนาโนลงสู่ห้วยหนาโนลงสู่ห้วยหินขาว ระยะทาง ๖ กิโลเมตร
๒๕	ห้วยปักแพน	เป็นลำห้วยขนาดเล็ก จุดเริ่มบริเวณป่าที่สูง บ้านนาทาม หมู่ที่ ๘ ตำบลป่าไร่ ไหลลงสู่ทางตอนล่างของตำบล ระยะทางประมาณ ๘ กิโลเมตร

๒.๒) แหล่งน้ำที่สร้างขึ้นหนอง บึง

ที่	ตำบล	หมู่ที่	อ่างเก็บน้ำขนาดเล็ก	หนอง บึง สระ	ทำนบ เหมือง ฝาย	การใช้ประโยชน์
๑	ดอนตาล	๘	-	-	ฝายร่องนาจอก	น้ำตลอดปี,ใช้เลี้ยงสัตว์
		๔	อ่างเก็บน้ำห้วยกอกใหญ่	-	-	น้ำตลอดปี,ใช้การเกษตรปลูก พืช พื้นที่ ๑๐๐ ไร่
		๑๑	อ่างเก็บน้ำห้วยเหี้ย	-	-	น้ำตลอดปี,ใช้เลี้ยงสัตว์
๒	เหล่าหมี	๓	อ่างเก็บน้ำห้วยช้างชน	-	-	น้ำตลอดปี,ใช้การเกษตรปลูก พืช พื้นที่ ๕๐ ไร่
		๑,๒	-	-	ฝายห้วยบุงกะเบา	น้ำตลอดปี,ใช้เลี้ยงสัตว์
		๔	-	-	ทำนบดินห้วยชิง	น้ำตลอดปี,ใช้เลี้ยงสัตว์
		๕,๙	อ่างเก็บน้ำห้วยกลุง	-	-	น้ำตลอดปี,ใช้เลี้ยงสัตว์
		๖	-	-	ฝายห้วยทราย	น้ำตลอดปี,ใช้เลี้ยงสัตว์
		๔,๘	อ อ ง เ กื บ น้ า ห้วย ก้านเหลือง	-	-	น้ำตลอดปี,ใช้การเกษตรปลูก พืช พื้นที่ ๑๕๐ ไร่
		๗	-	-	ทำนบดินห้วยร่อง คำ	น้ำตลอดปี,ใช้เลี้ยงสัตว์
๓	นาสะเม้ง	๘	อ่างเก็บน้ำห้วยชีเหล็ก	-	-	น้ำตลอดปี,ใช้การเกษตรปลูก พืช พื้นที่ ๑๐๐ ไร่
		๔	-	หนองหลวง	-	น้ำตลอดปี,ใช้เลี้ยงสัตว์
		๓	-	-	ฝายหินแตก	น้ำตลอดปี,ใช้เลี้ยงสัตว์
๔	บ้านบาก	๓	-	สระคอนหอ	-	น้ำตลอดปี,ใช้เลี้ยงสัตว์
		๔	-	หนองแคน	-	น้ำตลอดปี,ใช้เลี้ยงสัตว์
		๖	-	สระประมง	-	น้ำตลอดปี,ใช้การเกษตรปลูก พืช ๓๐ ไร่
		๗	อ่างเก็บน้ำห้วยวังเทา	-	ทำนบห้วยหินสูง	น้ำตลอดปี,ใช้การเกษตรปลูก พืช ๓๐ ไร่
๕	ป่าไร่	๗	อ่างเก็บน้ำห้วยทราย	-	-	น้ำตลอดปี,ใช้เลี้ยงสัตว์
		๓	-	-	ทำนบห้วยทราย แล้ง	น้ำตลอดปี,ใช้เลี้ยงสัตว์
		๕	-	-	ฝายห้วยปง	น้ำตลอดปี,ใช้เลี้ยงสัตว์
		๘	อ่างเก็บน้ำห้วยบักแพน	-	-	น้ำตลอดปี,ใช้เลี้ยงสัตว์
		๔	-	-	ทำนบห้วยหนานโน	น้ำตลอดปี,ใช้เลี้ยงสัตว์
๖	โพธิ์ไทร	๒	-	หนองแฝก	-	น้ำตลอดปี,ใช้เลี้ยงสัตว์
		๓	-	หนองหล่ม	-	น้ำตลอดปี,ใช้เลี้ยงสัตว์
		๖	-	หนองหินแห่	-	น้ำตลอดปี,ใช้เลี้ยงสัตว์
๗	บ้านแก้ง	๒	-	หนองแวง	-	น้ำตลอดปี,ใช้เลี้ยงสัตว์

๒.๓) พื้นที่ชลประทาน/แหล่งน้ำ

ตั้งอยู่อย่างเกิบน้ำห้วยซีเหล็ก บ้านด่านยาว ตำบลนิคมคำสร้อย อำเภอนิคมน้ำ
สร้อย จังหวัดมุกดาหาร รับผิดชอบลุ่มน้ำห้วยบังอี่ โดยครอบคลุม ๓ อำเภอ คือ อำเภอนองสูง อำเภอนิคมน้ำ
สร้อย อำเภอดอนตาล มีโครงการชลประทานที่อยู่ในความรับผิดชอบจำนวนทั้งสิ้น ๒ โครงการ รวมพื้นที่
ชลประทานของโครงการฯ ประมาณ ๑๑,๐๒๕ ไร่ ประกอบด้วย

- โครงการชลประทานขนาดกลาง จำนวน ๑ โครงการ
- โครงการป้องกันชายแดน จำนวน ๑ โครงการ

๓) ข้อมูลด้านการเกษตร

๓.๑) ครัวเรือนเกษตรกร/การประกอบอาชีพ

อำเภอดอนตาล มีครัวเรือนเกษตรกร จำนวน ๙,๐๒๒ ครัวเรือน ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก จำนวน ๘,๕๓๒ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๙๔.๕๗ และประกอบ
อาชีพเกษตรกรรมเป็นรอง จำนวน ๔๙๐ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๕.๔๓

พืชที่เกษตรกรปลูกเป็นหลักได้แก่พืชเศรษฐกิจที่สำคัญ คือ ข้าวนาปี มัน
สำปะหลัง อ้อยโรงงาน และยางพารา

ลักษณะการประกอบอาชีพ	ครัวเรือน	ร้อยละ
ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก	๘,๕๓๒.๐๐	๙๔.๕๗
ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นรอง	๔๙๐.๐๐	๕.๔๓

๓.๒) ลักษณะการถือครองที่ดิน

ลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกรอำเภอดอนตาล ส่วนใหญ่เกษตรกรเป็น
เจ้าของเอง จำนวน ๘,๒๗๒ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๘๒.๘๙ รองลงมาคืออื่นๆ (ที่สาธารณะประโยชน์, ทำ
ฟรี) จำนวน ๑,๖๙๐ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๑๖.๙๓ และเช่า จำนวน ๑๘ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๘
ตามลำดับ

ลักษณะการถือครอง	ครัวเรือน	เนื้อที่ (ไร่)	ร้อยละ
เกษตรกรเป็นเจ้าของ	๘,๒๗๒.๐๐	๙๙,๗๐๕.๐๐	๘๒.๘๙
อื่นๆ (ที่สาธารณะประโยชน์, ทำฟรี)	๑,๖๙๐.๐๐	๒๒,๔๙๙.๐๐	๑๖.๙๓
เช่า	๑๘.๐๐	๑๖๑.๐๐	๐.๑๘

๓.๓) ประเภทเอกสารสิทธิ์ (เฉพาะเกษตรกรเป็นเจ้าของเอง)

เกษตรกรอำเภอดอนตาล มีการถือครองที่ดินแบบมีเอกสารสิทธิ์ ๘,๒๗๒ ครัวเรือน แยก
เป็นโฉนดทุกประเภท ๔,๑๗๔ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๔๓.๖๙ เอกสารสิทธิ์อื่นๆ ๒,๓๓๘ ครัวเรือน คิดเป็น
ร้อยละ ๒๘.๔๗ ส.ป.ก.ทุกประเภท จำนวน ๒,๒๓๐ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๒๓.๓๔ และหนังสือรับรองของ
หน่วยงาน จำนวน ๘๑๒ ครัวเรือน ร้อยละ ๘.๕๐ ตามลำดับ

ประเภทเอกสารสิทธิ์ (ครัวเรือน)	
--------------------------------	--

				รวม
โฉนด/น.ส.ทุกประเภท	ส.ป.ก. ทุกประเภท	หนังสือรับรอง ของหน่วยงาน	เอกสารสิทธิ์ อื่นๆ	
๔,๑๗๔.๐๐	๒,๒๓๐.๐๐	๘๑๒.๐๐	๒,๓๓๘.๐๐	๘,๒๗๒.๐๐

๓.๔) พืชเศรษฐกิจที่สำคัญ

ชนิดพืช	ครัวเรือน	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)
ข้าวนาปี	๘,๑๕๙.๐๐	๗๒,๑๗๑.๐๐	๗๒,๑๘๙.๐๐
ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	๔.๐๐	๑๖.๐๐	๑๖.๐๐
มันสำปะหลัง	๒,๗๗๑.๐๐	๒๗,๒๘๗.๐๐	๒๗,๒๗๗.๐๐
อ้อยโรงงาน	๗๐๕.๐๐	๗,๖๙๔.๐๐	๗,๖๙๔.๐๐
ปาล์มน้ำมัน	๗๑.๐๐	๔๑๑.๐๐	๔๑๑.๐๐
ยางพารา	๑,๕๓๐.๐๐	๑๔,๐๖๖.๐๐	๑๓,๓๙๓.๐๐

๔) สภาพของปัญหาแนวทางแก้ไข

ปัญหาและกลุ่มของปัญหา	สภาพของปัญหา	แนวทางการแก้ไข
๑. ด้านพื้นที่และทรัพยากร การเกษตร ๑.๑ ทรัพยากรดิน	- สภาพพื้นที่ส่วนใหญ่มีลักษณะเป็นดินร่วนปนทราย เหมาะกับการปลูกพืชไร่ พืชผักบางชนิด ไม่เหมาะกับการทำนา - สภาพพื้นที่บางส่วนเป็นดินทราย มีการอุ้มน้ำต่ำ เหมาะกับการปลูกไม้ผลและไม้ยืนต้น - ขาดความรู้ในการจัดการดิน และการใช้ประโยชน์จากที่ดินอย่างเหมาะสม	- ปรับเปลี่ยนพืชให้เหมาะสมกับพื้นที่ - จัดอบรมให้ความรู้ เรื่องการจัดการดิน และการใช้ประโยชน์จากที่ดินได้อย่างเหมาะสม
๒. ด้านการผลิตและการตลาด (ตามรายชนิดที่สำคัญ) ๒.๑ ข้าว	- ราคาผลผลิตตกต่ำ - อยู่ห่างไกลแหล่งรับซื้อ - ตลาดรับซื้อมีน้อย	- ประกอบอาชีพเสริม - สร้างตลาดแบบขายตรง (ขายสินค้าจากผู้ผลิตไปยังผู้ซื้อโดยตรง)

ปัญหาและกลุ่มของปัญหา	สภาพของปัญหา	แนวทางการแก้ไข
		- เลือกขายสินค้าให้กับผู้รับซื้อที่อยู่ใกล้ที่สุด
๓. ด้านเกษตรกรและองค์กรเกษตรกร ๓.๑ การรวมกลุ่ม	- ขาดการรวมกลุ่มของเกษตรกร - การทำกิจกรรมของกลุ่มไม่มีความต่อเนื่อง - ขาดงบประมาณในการสนับสนุน	- จัดตั้งกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกข้าว เพื่ออำนาจในการต่อรองราคาผลผลิต - จัดทะเบียนวิสาหกิจชุมชนเพื่อเข้าถึงแหล่งเงินทุน
๔. ด้านการแปรรูปผลผลิตและผลิตภัณฑ์ ๔.๑ การแปรรูปข้าว ๔.๒ การพัฒนาบรรจุภัณฑ์	- ขาดทักษะเกี่ยวกับการแปรรูปผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร - ไม่มีความรู้ด้านการออกแบบบรรจุภัณฑ์	- จัดตั้งกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกข้าว เพื่อผลิตข้าวที่มีคุณภาพ - ศึกษาดูงานนวัตกรรมการแปรรูปกลุ่มที่ประสบความสำเร็จ - ให้ความรู้เรื่องการแปรรูปและการออกแบบบรรจุภัณฑ์